

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV./STEVILKA 12

CELOVEC, DNE 25. MARCA 1965

CENA 2.— SILINGA

Avstrijsko-jugoslovanski odnosi

Zvezni kancler dr. Josef Klaus je ob državniškem obisku v Jugoslaviji zavzel obširno stališče do avstrijsko-jugoslovanskih odnosov, o katerih je dejal:

„Odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo so dobri, toda obojestranski uradni obiski naj potrdijo in še okrepijo te prijateljske odnose. Da gre pri obisku v Jugoslaviji za potrditev prijateljskih sosedskih stikov, dokazuje že to, da v avstrijski delegaciji ni sta samo zunanji minister dr. Kreisky in državni sekretar dr. Bobleter, ampak tudi glavari obeh dežel, ki mejita na Jugoslavijo, Stajerske in Koroške — Krainer in Wedenig.

Glede avstrijsko-jugoslovanskih odnosov je dr. Klaus dejal, da so bili na pogajanjih, ki so bila korektna in so potekala v popolnem medsebojnem razumevanju, rešeni ne samo vsi tisti problemi, „ki so popolnoma proti naši volji vznikli iz vojnega in povojnega časa med našima državama, ampak je bila sklenjena tudi vrsta novih sporazumov, ki so predvsem v prid okrepljeni gospodarskih odnosov in turizmu.“ V zadnjem času so tekla tudi pogajanja o sporazumu, ki omogoča jugoslovanskim sezonskim delavcem, da delajo v Avstriji. „V Jugoslaviji je prav tako znano, da avstrijska trgovina široko uporablja jugoslovanska pristanišča, zgraditev naših avtomobilskih cest pa bo naposled v precejšnji meri koristila tudi tistemu turizmu, ki je po avtomobilskih cestah iz srednje in zahodne Evrope usmerjen v Jugoslavijo. V tem pogledu je bila prav tako koristna zgraditev ljubljanskega predora.“ Kancler Klaus je povzel, da so odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo postali zelo zadovoljivi, pri čemer je izrazil prepričanje, da se bodo uspešno iztekla pogajanja o različnih gospodarskih vprašanjih.

Na vprašanje, na kakšnih področjih bi bilo mogoče izboljšati medsebojne odnose in sodelovanje ter posebej gospodarske in kulturne odnose, je kancler Klaus odgovoril, da se gospodarski promet povečuje iz leta v leto in se bo, kakor vse kaže, v prihodnje čedalje bolj razvijal. „Žal so med zadnjimi avstrijsko-jugoslovanskimi pogajanjimi o trgovinskem sporazumu nastale težave, spričo katerih so bila pogajanja prekinjena, vendar pa zelo upam, da se nam bo v kratkem posrečilo z novimi pobudami obnoviti pretrgana pogajanja. Kar se tiče splošne razširitve gospodarskih odnosov, sem prepričan, da bi lahko tu in tam uvedli klajšave in poenostavitve pri izkoriščanju jugoslovanskih pristanišč, čeprav se avstrijski trgovci v tem pogledu nikakor ne pritožujejo. Morda bi bilo mogoče v povračilo za zelo močan turistični promet iz Avstrije v Jugoslavijo malo bolj pospešiti jugoslovanski turizem v smeri Avstrije, denimo z večjim dodeljevanjem deviz. Želimo, da bi v Beogradu proučili možnost, ali se ne bi dalo z nadaljnjo poenostavitvijo pri izdajanju vizumov ali morda celo z ukinitvijo vizumov za državljane obeh naših držav še ugodneje vplivati na razvoj turizma.“

Kulturni odnosi med obema deželama imajo zelo dolgo tradicijo, je nadalje dejal Klaus. Kulturno sodelovanje med Jugoslavijo in Avstrijo se razvija normalno, zlasti preko koncertnih agencij, združenj za književnost, založniških hiš itd. Ta kulturna izmenjava je zelo živahna, kar dokazuje, da je potreba po njej resnična. Dobro pa bi bilo, če bi dodatno k temu ustanovili tudi čitalnice, organizirali razstave itd.

O avstrijsko-jugoslovanskih prijateljskih odnosih s stališča svetovnega miru in varnosti v Evropi je kancler Klaus menil, da je na podlagi ustanovne listine Organizacije združenih narodov na prvem mestu stvar

Svečan sprejem dr. Klausa v Beogradu

Avstrijski zvezni kancler prijateljsko sprejet v Jugoslaviji — Štiridnevni državniški obisk našega kanclerja — Stambolić hvali dobre odnose

Avstrijski zvezni kancler dr. Josef Klaus je v spremstvu avstrijskega zunanjega ministra dr. Kreiskega, deželnih glavarjev Ferdinanda Wedeniga in Krainerja, državnega tajnika dr. Bobleterja in več višjih uradnikov prispel v torek, dne 23. marca, ob 15.30 na beograjsko glavno postajo. Tu so že pričakovali visoke avstrijske goste jugoslovanski ministrski predsednik Peter Stambolić z visokimi jugoslovanskimi osebnostmi in ves ooblašeni diplomatski zbor.

Ko je posebni vlak s kanclerjem dr. Klausom in njegovim spremstvom pripeljal na glavno beograjsko postajo, je 21 častnih topovskih strelav pozdravilo slavne goste.

Po odigranju obeh državnih himen je zvezni kancler dr. Klaus obšel častno četo, nakar so se po vrsti rokovali avstrijski z jugoslovanskimi državniki in z diplomatskim zborom.

Na peronu in pred beograjskim kolodvorom se je zbrala velika množica ljudi, ki je toplo pozdravljala našega kanclerja. Mnogo Beograjčanov je izrabilo celo priliko, da so splezali na vagon, ki so stali na stranskih tirih, da bi tako laže opazovali državniško ceremonijo, kajti take slavnosti so vendarle redke.

Po pozdravnih nagovorih je odpeljala kolona avtomobilov na sedež jugoslovanske vlade „Dedinje“, kjer je bil prisrčen razgovor med dr. Klausom in Petrom Stambolićem.

Pred vladnim poslopjem v Novem Beogradu in pred parlamentom je viselo brez števila avstrijskih in jugoslovanskih zastav.

Avtomobilska kolona se je potem oddaljila na — 15 kilometrov izven Beograda oddaljeno — Avalo, kjer je zvezni kancler dr. Klaus položil venec na grob neznanega vojaka.

V torek zvečer je priredil jugoslovanski ministrski predsednik Peter Stambolić na

čast visokim avstrijskim gostom slavnostno večerjo. Tu je kot gostitelj prvi govoril jugoslovanski državnik Petar Stambolić. V svojem govoru je Stambolić omenil dobre sosedske in prijateljske odnose med Avstrijo in Jugoslavijo, ki so na zavidljivi višini.

V odgovoru je avstrijski zvezni kancler dr. Klaus med drugim dejal tudi tole:

„Menim, da bi mogli Jugoslavija in Avstrija obojestranske stike še nadalje razvijati in poglobljati. Pri tem imam v mislih predvsem kulturne, gospodarske in človečanske odnose. Prepričan sem, da naša stremiljenja te vrste ne bodo doprinesla samo k nadaljnjemu utrjevanju v donavskem prostoru, marveč bo naš obisk gotovo tudi ugodno vplival na svetovno politiko vobče.“

„Mislim, da je odnos med Jugoslavijo in Avstrijo vzoren primer za to, kako morejo taki državniški stiki doprinesati k učinkovitemu svetovno-političnemu popuščanju napetosti. Zato bomo tudi v prihodnosti zavestno nadaljevali pot skupnega zaupanja za blaginjo obeh naših ljudstev. Če bo moj obisk količkaj doprinesel pojačitvi vezi prijateljstva in zaupanja, potem smo mi Avstrijci lahko tega močno veseli.“

Peking: „Sovjeti pod pritiskom ZDA“

Pretekli teden so strahovito zakričali pekinški časopisi proti Moskvi. Od padca Hruščeva še ni bilo tako ostrih napadov tega časopisa proti Sovjetski zvezi kot prav prejšnje dni. Sovjetska vlada se je — tako piše v uvodniku „Pekinški ljudski časopis“ — vdala pritisku ameriškega imperializma, skupnega sovražnika ljudstev na svetu.

Siloviti napad Pekinga proti Moskvi je v zvezi z gonjo, ki se je začela, ko so demonstrirali kitajski študentje pred ameriškim veleposlaništvom v Moskvi (o tem

smo podrobneje pisali že v 11. številki našega lista — op. ured.). Pekinški ljudski časopis je namreč trdil, da so sovjetski vojniki kitajske študente, oblite s krvjo, metali ob tla in teptali po njih. V nedeljo so štiri kitajske študente vrnili z letalom v Peking, kjer so jih slovesno sprejeli.

Kitajsko časopisje je prineslo tudi v velikih izdajah polno slik z demonstracij v Moskvi, ki kažejo, kako sovjetska konjenica in vojniki teptajo kitajske študente, in to vse v službi ZDA. Poleg moskovskih slik so pokazali časopisi tudi slike iz Alabame, na katerih je bilo videti, kako ameriška policija preganja zamorce. V komentarju pa so kitajski časopisi odkrito izjavili, da v obeh slučajih ni razlike.

Ozadje tega novega spora med Pekingom in Moskvo je iskati v dejstvu zagrenjenosti rdeče Kitajske, ker je Sovjetska zveza zavzela v vietnamskem sporu tako imenovano „mehko stališče“. Treba je namreč vedeti, da brez sovjetske podpore Kitajska ne bi upala, na ameriške letalske napade na Severni Vietnam vojaško odgovoriti.

Človek stopil v vesolje

Komaj 159 dni po poletu vesoljske ladje „Voshod I“ je te dni ponesla močna raketa v vesolje drugo sovjetsko kozmično ladjo „Voshod II“, s katero sta poletela komandir polkovnik Pavel Beljajev in drugi pilot podpolkovnik Aleksej Leonov. Aleksej Leonov je tudi kot prvi človek na svetu med poletom stopil iz kabine vesoljske ladje v kozmično praznino.

Aleksej Leonov se je na poletu ladje „Voshod II“ oddaljil za pet metrov od vesoljske ladje. Bil je v posebnem skafandru (potapljaški obleki) z avtomatičnim sistemom, ki zagotavlja normalno delovanje organizma in ščiti pred razgretjem in drugimi vplivi vesoljskega prostora.

Dva Američana v vesolju

Kmalu po sovjetskem poletu so tudi Američani uspešno izstrelili v vesolje vesoljsko ladjo, v kateri sta bila Virgil Grisson in John Young. V času petih ur sta trikrat obkrožila Zemljo in srečno pristala.

Letalski napad preko 19. vzporednika

Prvič v zgodovini vietnamske vojne so minuli teden severnoameriški bombniki in reaktivna letala preleteli 19. vzporednik. Njih cilj je bilo veliko municijsko skladišče, ki leži 150 kilometrov južno od glavnega mesta severnega Vietnama Hanoia. Istočasno je bilo bombardiranje tega municijskega skladišča eno najtežjih, če ne celo vobče najtežje v skupini ameriških povračilnih napadov.

Po manjšem napadu dan poprej, ko so južnovietnamski bombniki, ki jih je spremljalo več ameriških reaktivnih letal, bombardirali vojaške cilje v Dong Hoi in na Tigrovem otoku blizu 17. vzporednika, je bil ponedeljkov cilj napada municijsko skladišče v Thu Qui. Tu je namreč 30 skladiščnih poslopij za orožje in municijo. Sku-

pinske eksplozije so pričale o velikem številu točnih zadetkov.

Temu udarcu ne gre pripisovati samo političnega pomena kot doslej najsevernejši napad, marveč tudi vojaško važnost. Thu Qui leži na Ho Či Minh-poti, po kateri prenašajo iz severnega Vietnama preko laoskega ozemlja orožje in municijo v Južni Vietnam.

Napad je izvedlo več kot 100 ameriških bombnikov in reaktivnih letal. Južnovietnamska letala se tokrat niso udeležila letalskega napada. Severnovietnamci poročajo, da so sestrelili eno ameriško letalo. Ponedeljkov letalski napad je bil že osmi ameriški povračilni napad na Severni Vietnam.

Koroški Slovenci smo vedno pozdravljali dobre sosedstvene odnose med Avstrijo in Jugoslavijo v prepričanju, da je to v korist obeh držav, še posebej Koroške in Slovenije, ki gojita že dolga leta sem prijateljske stike predvsem z uspešno kulturno izmenjavo. Izjave kanclerja Klausa kažejo, da želi Avstrija prispevati kot nevtralna država svoje tudi k izboljšanju odnosov med zapadom in vzhodom upoštevajoč dejstvo, da spada tudi vzhod k Evropi, ter je treba pri gradnji Združene Evrope misliti na vse evropske države.

Politični teden

Po svetu . . .

HRUŠČEV: „DELAL SEM NAPAKE.“

„Delal sem napake“ je izjavil v oktobru lanskega leta odstavljeno vodja partije in ministrski predsednik Sovjetske zveze Nikita Hruščev, — v nekem intervjuju (pogovoru) francoskemu novinarju Pierru Jean-cardu. Intervju je objavila zahodnonemška ilustrirana revija „Revue“, ki izhaja v Münchnu. Revija piše o Hruščevu: „Moja največja napaka je bila, da sem si domišljeval, da je moja moč neomejena . . . Danes vidim, da nisem poznal dejanskega stanja, bilo je pomanjkanje odgovornosti, skratka bil sem ošaben. Odločitev, da so me odstavili, je bila zategadelj upravičena.“

Od 10 vprašanj, ki si jih je francoski novinar zapisal, Hruščev samo na štiri vprašanja ni odgovoril:

1. Ali ste računali, da bi vas mogli lepega dne odstaviti z vašega visokega položaja?

2. Ali se lahko svobodno gibljete v Sovjetski zvezi?

3. Ali morete po mili volji potovati v inozemstvo?

4. Ali bodo novinarji kmalu dobili dovoljenje, da bi se lahko sestali z vami?

Pri nekem drugem vprašanju pa je Hruščev dejal, da se je on prostovoljno odpovedal odgovoriti na nekatera vprašanja, ki bi gotovo nikogar ne zanimala.

Hruščev je v intervjuju izjavil, da se mnogo spreha, goji cvetice in rastline, hodi na lov, posluša radio in gramofonske plošče, gleda televizijo, prebira knjige, kuje verze, dalje ima v načrtu, kako bo spomladi obiskal različna gledališča. O političnem razvoju sveta je dobro poučen, bavi se s politiko Sovjetske zveze, s katero on brezpogojno soglaša. Ni noben brodolomec, ki živi nekje na nepoznanem otočku, še manj pa kak ujetnik brez zveze z zunanjim svetom, kot to pišejo in trdijo nekateri zahodni časopisi, ki bi ga že radi videli kot Napoleona na otoku Sv. Helene.

Politiko Američanov v Aziji je Hruščev označil kot silno nevarno za svetovni mir. ZDA so tam nastopile pot stopnjujoče vojne. Veruje pa, da bo uspelo sovjetskemu vodstvu prepričati Johnsona o njegovi zmoti, čeravno je Johnson sicer „pameten mož“, a manjka mu pravega realizma, kot je bilo pri „mojem prijatelju Kennedyju“.

Hruščev, ki noče pisati nobenih spominov — prej nekaj poročil, ki bi jih mogli potem zgodovinarji z drugimi poročili združiti v neko strnitev —, je dejal, da želi še onih nekaj let življenja preživeti v miru s svojimi dragimi in tudi izrabi zato, da bi mogel o političnih problemih premišljevat. Hruščev meni, da bi morale take misli „mirnega in srečnega moža, vladi moje dežele koristiti.“

V nasprotju z vlado, ki mora hitro misliti in ukrepati, ima on za to dovolj časa usmeriti pogled v prihodnost, pri preudarjanju upoštevati splošne koristi in pri tem nikogar ne zanemariti. Očitati so mu, da se obnaša kot kak vulkan. Odslej bo opazoval dogodke sedanosti in prihodnosti kot nekaj modrec, kajti „modrijan nam lahko zmerom koristi“.

ARABCI BODO PRELOMILI Z BONNOM

Zunanji ministri 13 držav Arabske lige so sklenili pretrgati diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo, če bo ta priznala Izrael. O tem pa trenutno ni več dvomiti.

V političnem tednu smo v članku „Arabske države proti Bonnu“ zapisali, da bo egiptovski predsednik Naser uporabil vso diplomatsko zvitost, da bi dosegel popolno enotnost Arabske lige. Vendar pa se mu to ni čisto stoddostno posrečilo. Odslej, za prekinitev diplomatskih odnosov, ni bila na konferenci zunanjih ministrov soglasna. Tri dežele — namreč Maroko, Tunizija in Libija — so iznesle na konferenci pomisleke glede tega vprašanja. Zato je tudi dvomljivo, da bi se uklonil odločitvi večine.

Razen tega na konferenci Arabske lige tudi ni prišlo do nobenega končnega sklepa o diplomatskem priznanju Vzhodne Nemčije, kakor si je to želel Naser.

Pa tudi z gospodarskega vidika ne želijo arabske države brezpogojno prelomiti z Zahodno Nemčijo. Izdelali so samo neko resolucijo, po kateri naj bi arabski blok pretrgal gospodarske odnose z Zahodno Nemčijo, če bi ta zavzela sovražno stališče do arabskega sveta.

Zunanji ministri 13 arabskih dežel so sklenili na skoraj 10-urnem posvetovanju tudi takojšnji odpoklic vseh arabskih veleposlanikov iz Bonna, da bi na ta način pokazali, da so odločeni v slučaju priznanja Izraela takoj pretrgati diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo.

V Bonnu so sprejeli sklepe arabskih zunanjih ministrov mirno na znanje. Posebno so v Bonnu sprejeli z olajšanjem dejstvo, da Arabci niso bili enotni, da bi priznali Vzhodno Nemčijo.

PERONISTIČNI USPEH V ARGENTINI

Na parlamentarnih volitvah v Argentini, ki so bile 14. marca, sta pomerili svoje sile vladna radikalna stranka predsednika Illie in ljudska unija (peronisti). Od skupno 192 je volilo samo 99 poslancev v parlamentu. Doslej so prešteli okoli 85 odstotkov gla-

sov. Ljudska unija (peronisti) je dobila 2.628.829 glasov, radikalna stranka predsednika Illie pa samo 2.549.045. Čeprav ta razlika ni posebno velika, pravijo, da so peronisti marsikje presenetljivo zmagali, tako v pokrajini Cordobi, ki je vse doslej veljala za nepremagljivo trdnjavo Illiove stranke. Peronisti so zmagali v sedmih od skupno 17 okrožij, medtem ko so vladne sile zmagale samo v šestih okrožjih.

Menijo pa, da ta sprememba v dosedanjih razporeditvi sil v argentinskem parlamentu ne bo bistveno vplivala na politiko vlade, še tembolj, ker je parlament v Argentini organ, ki nima veliko besede; prvo besedo ima predsednik države. Vendar pa se je peronistom posrečilo zmanjšati razliko med svojo in vladno stranko v številu mandatov v parlamentu.

Po dosedanjih rezultatih kaže, da bo imela stranka Illie 71 poslancev (Doslej 65), peronisti pa okoli 45 poslancev, to je 38 več kot prej, konservativna unija pa je obdržala svojih 12 poslancev.

. . . in pri nas v Avstriji

NEDELJSKE VOLITVE: RAZOČARANJE IN PRESENEČENJE

O izidu deželnozborskih volitev, ki so bile v nedeljo, 14. marca, na Koroškem in Štajerskem, je v javnosti še vedno precej debate, razmotrivanja, opravičevanja, opešavanja itd. V obeh deželah je bilo približno 1.100.000 volilnih upravičencev. Zanimivo je, da je bila na Štajerskem precej višja (95,9 odst.) volilna udeležba kot pa na Koroškem (87,5 odst.): tu torej ni glasovalo približno 41.000 volilnih upravičencev! Mnenje je, da v glavnem niso volili novi volivci.

Na Koroškem je večje ali manjše razočaranje nad izidom v vseh štirih nemških strankah (FPOe, KPOe, OeVP in SPOe); posebno so razočarani v štabu OeVP in sicer zato, ker niso dosegli toliko napovedovanega in tako težko pričakovanega 13. ali še celo 14. mandata, da bi na ta način zlomili večino SPOe + KPOe v deželnem zboru. Na drugi strani pa so si socialisti obetali, da bodo mogoče le dosegli tako zaželeni devetnajsti mandat. Tudi ta up je „šel po vodi“ in z njim nadpolovična večina v deželnem zboru. Sicer pa so si objektivni politični opazovalci edini v tem, da so socialistični volivci prav občudovanja vredni, ko so vkljub raznim finančnim škandalom v štabu lastne stranke na Dunaju in na Koroškem (Olah, Maierhofer, Asenbauer, Strempl) le še volili SPOe. Precejšnje število njenih volivcev pa je vendarle pokazalo svojo nevoljo zaradi teh umazanij na ta način, da so ostali doma ali volili neveljavno. — Pribiti je treba tudi dejstvo, da so vse gori omenjene stranke razen FPOe utrpeli precejšnjo izgubo glasov v primeri z volilnim izidom pri volitvah v parlament leta 1962. Nič manj ali še bolj značilno pa je, da je FPOe izgubila nad 2.000 glasov v primeri z zadnjimi deželnozborskimi volitvami l. 1960: to pomeni, da so njeni volivci deloma izgubili zaupanje v vodstvo koroške strankine podružnice in v njeno delo!

POMEMBNOST SLOVENSKE LISTE

Da bo „Koroška volilna skupnost“ (KVS), to je lista krščansko usmerjenih koroških Slovencev) dosegla tako visoko število glasov, marsikdo ni pričakoval — posebno v nemških krogih ne. Objektivni politični opazovalci na Koroškem kot tudi po ostali Avstriji ocenjujejo ta rezultat kot pomembno dejstvo, katerega naj bi se zlasti Ljudska stranka, ki nam je svetovno-nazorno najbližja, bolje zavedala in ga znala pravilno ceniti, ne pa se ozirati na mnenje nekaterih njenih ozkosrčnih in še vedno protislovensko usmerjenih pristašev iz velenemškega tabora „še vedno včerajšnjih“.

Kot vedno pa so slovenski glasovi tudi sedaj posebno liberalcem (FPOe) „trn v peti“. Po svoji stari navadi hočejo rezultat čimbolj omalovaževati. V tej zvezi piše njihovo koroško strankino glasilo med drugim: „Moč Slovencev na Koroškem po volilnem izidu — 4272 glasov“. (Kot da bi bila to enotna slovenska lista! Seveda, takoj od vsega početka morajo javnosti izkrivljeno poročati, da bi mogli ob prvi priliki hinavsko trobiti v svet, češ: Le pogledajte, samo toliko je koroških Slovencev!) In dalje: „Če Slovenci ne bi svojih ciljev vedno predaleč zastavili, bi morali vedeti, da ne bodo dosegli nobenega mandata!“ (Kot da bi to bilo edino važno!) — Nadalje piše: 4.272 slovenskih glasov sestoji

iz Slovencev, komunistov in drugih nemško-slovenskih rdečih in črnih glasov . . .“ — Tudi ta del njihovega „točnega“ poročila so verjetno zato tako prikrojili, da bi ga mogli kdaj pozneje zlorabiti proti Slovincem. Kajti kaj drugega objektivni človek od FPOe skoraj ne more pričakovati! Vsak pa vé, da je resnica vendar drugačna!

JE TO ŠE VOLILNA PROPAGANDA IN BORBA?

Ugledni dunajski politično-kulturni tednik „Die Wochenpresse“ obširno poroča o deželnozborskih volitvah na Štajerskem pod naslovom: „Milijonsko žegnanje. — Pri štajerskih deželnozborskih volitvah so nastopili s propagandnimi darili in „teatrom“ namesto s programi in ideologijami. — Drage atrakcije!“

Ko prebiramo tozadevna poročila, in sicer vprav v resnem avstrijskem časopisju (n. pr. „Die Presse“, „Die Wochenpresse“ itd.), se moramo zaskrbljeno vprašati, da li smo spet v časih rimskega cesarja Nerona, ko je bil narod že tako moralno pokvarjen, da mu je bil že skoraj edini življenjski cilj „Panem et circenses!“ (Hočemo kruha in iger!) Ali so vodstva strank smatrala svoje štajerske volivce res za tako neumne in naivne, da so se jim upala servirati tak predvolilni „teater“, kot ga avstrijska politična zgodovina iz polpreteklega doba menda ne pomni? Kako tragikomično zveni ugotovitev zunanjega štajerskega socialističnega politika Bammerja: „Brez reklamnih sredstev za pridobitev simpatij pri volivcih ne gre!“ To je izjavil v zvezi s socialističnimi očitki na način OeVP, češ da se ta pri volitvah poslužuje neresnih in nelojalnih metod.

Po poročanju „Wochenpresse“ je n. pr. Ljudska stranka dajala volivcem sledeče majhne „pozornosti“: majhen šivalni pribor v plastiki, pisalne kuličje, milo, vžigalnice, sladkorčke — vsepovsod seveda z reklamo za stranko oziroma s sliko glavnega kandidata štajerske OeVP deželnega glavarja Krainerja. — SPOe je razdeljevala brisalke za prah, vosek za smuči, pisano-barvne balončke, zastavice, krpe za čiščenje avtomobilskih šip, tople klobase itd. — FPOe je delila (sicer prisiljena v bolj skromnem obsegu) majhna ogledala in žoge.

Seveda pa ni ostalo samo pri teh malenkostih. Snovatelji volilne propagande pri OeVP in SPOe so prišli na idejo, da je treba volivce privabiti še z dražjimi darili: SPOe je razposlala po deželi tri „sode sreče“, v katerih je bilo pet do sedem tisoč šilingov, katere je lahko dobil, kdor je imel srečo; poleg tega so postavili na Glavnem trgu blagajno z lepo vsoto denarja v njej; kdor najde nekje v mestu pravi ključ, dobi omenjeni denar. OeVP pa je še zadnji predvolilni dan organizirala spreved narodnih noš z več godbami in nagradni razpis, pri katerem so bili kot glavni dobitki trije avtomobili.

Ugledni dunajski dnevnik „Die Presse“ piše o tem predvolilnem boju med drugimi sledeče: „Povsod Krainer! Na plakatnih stenah in pred tovarniškimi vhodi. Ob petih jutraj v delavskih oblekah, ob treh ponoči v pekarni. V restavracijah se zahvaljuje jedočim za njih delo v korist Štajerske; v trgovinah vprašuje gospodinje, kako jim gre; pri glavnem vходу Puch-tovarn prenetil delavce vprav ob menjava-nju s svojo „propagando za solidno deželno politiko“ . . .“ itd. itd. Podobno, mogoče nekoliko manj „ljudsko“ so nastopali tudi ostali kandidati te in ostalih strank. Volivci

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenci v Franciji

Slovenski naseljenci v Pas de Calais, kjer vodi med njimi dušno pastirstvo g. Kavalat, so imeli nedavno na obisku slovenske rojake iz Charleroija iz Belgije s pevskim zborom „Jadran“ in dramatskim odsekom. Pevci „Jadrana“ so zapeli več slovenskih pesmi, igralci pa so ustvarili veselo razpoloženje z veseloigro „Glavni dobitke“.

Slovenca prva na gori Mellizo Norte

Dne 28. januarja 1965, ob 8. uri zvečer se je po celim mesecu borb s tehničnimi ovirami in slabim vremenom posrečilo bratoma Petru in Juretu Skvarči, da sta se kot prva povzpela na goro Mellizo Norte (3050 m), ki je najvišja gora na severozahodnem robu južnega kontinentalnega ledu. Za vzpon in sestop sta potrebovala 26 ur. Ob sestopu ju je 50 m pod vrhom zajel beli vihar in ju sto metrov niže prisilil k prenočevanju v steni, ki je visoka 1000 m. Ob zori sta sestop nadaljevala ter prispela 29. januarja ob 13. uri v matično taborišče.

Slikar Bratož v Mariboru

V Umetnostni galeriji v Mariboru so odprli razstavo slikarskih del Remigija Bratoža, ki bo odprta do 3. aprila.

Likovna razstava Vilharja v Bosni

V Likovnem salonu doma kulture v Zenici (Bosna) so 34. marca odprli likovno razstavo Marija L. Vilharja iz Ljubljane. Umetnik razstavlja 16 olj in šest plastik.

Slovenec dirigiral v Odesi

Dirigent Bogo Leskovic se je predstavil publiki „kot resen umetnik, ki je dirigiral mojstrsko“, piše ukrajinski časopis ob gostovanju slovenskega dirigenta v Odesi. Glasbeni kritik tega časopisa še piše, da se to nanaša predvsem na izvajanje „Schubertove V. simfonije“, in na izvedbo „Prvega koncerta za violino in orkester“ ruskega skladatelja S. Prokofjeva.

25-letnica č. g. Kastelica

V ponedeljek, 8. marca, je minilo 25 let, odkar je našel tragično smrt na Aconcagui slov. izseljenjski duhovnik v Argentini č. g. Jože Kastelic.

Martin Avanzo — salezijanski novomašnik

Nedavno je bil v Turinu v božjega služabnika posvečen g. Martin Avanzo z Iga. Pred leti je stopil v salezijansko družbo. Zaradi visoke nadarjenosti so ga predstojniki v Buenos Airesu poslali na Ateneo v Turin, kjer bo v kratkem doktoriral. Zanimivo in premišljevanja vredno je njegovo novomašno geslo, ki naj bi ga vodilo skozi njegovo duhovniško življenje. Glasi se: „Mir bratom in ljubezen z vero od Boga Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa“ (Ef 6, 23).

Slovenci v Kanadi

Slovenci imajo v Torontu dva denarna zavoda: „Hranilnico in posojilnico Janeza Evangelista Kreka“ in „Hranilnico in posojilnico Marije Pomagaj“.

Krekova hranilnica in posojilnica je proslavila te dni desetletnico svojega obstoja in stoletnico rojstva dr. Janeza Evangelista Kreka.

Slovenska šola Marije Pomagaj v Torontu pa je nedavno pripravila v cerkveni dvorani kulturni popoldan za slovensko mladino. Ob skioptičnih slikah iz Slovenije je predaval ravnatelj šole č. g. Tone Zrnc: Naša domovina v slikah.

Slovensko gledališče v Torontu je obhajalo desetletnico svojega obstoja. Za jubilejno predstavo so si izbrali Gogoljevo komedijo „Ženitev“. S tem dramskim delom so dosegli število 50. Za slovensko gledališče v Torontu imajo posebne zasluge: režiser in vodja gledališča ter igralci in osebje te kulturne ustanove, ki budi in ohranja slovensko besedo v daljni Kanadi.

Faganel je razstavljal

Pred kratkim je razstavljal na Korzu v Gorici slikar Robert Faganel, primorski rojak iz Trsta. Umetnik se je že dvakrat predstavil goriškemu občinstvu. Na zadnji (tretji) razstavi so bile na ogled slike, ki so pokazale nov razvoj slikarja-umetnika. Zlasti je bilo to videti še posebno v risanju pokrajinskih motivov in tihožitij.

Faganelovo slikarsko ustvarjanje odkriva poleg gotove statističnosti tudi že široko razgibanost.

Zanimivo je namreč, da je umetnik-slikar Robert Faganel razstavljal istočasno tudi v Trstu, in sicer v občinski galeriji.

pa si želijo, naj bi politiki prav tako zanimanje in razumevanje za široke plasti naroda pokazali tudi ves čas po izvolitvi in ne samo v predvolilnih tednih!

Ob 50. predstavi „odra mladje“

„Od vrtoglavih zvezd se misel je spustila k preprostim dejstvom...“ Ta verz iz Smoletove Antigone, ki jo je „oder mladje“ v začetku svojega dela uprizoril, bi lahko zapisali ob pot naši mladi amaterski skupini, ki bo v nedeljo, dne 28. marca, praznovala svoj prvi jubilej — petdeseto predstavo. Petdeset prireditvev po koroških in primorskih odrih je kar lepa kulturna žetev za komaj nekaj let staro odrsko skupino.

Vendar, kakšna je bila pot „odra mladje“? Dramski fragment koroškega avtorja Bora Kostanka „Mrtvo oznanilo“ je stalo ob začetku te poti. Bil je tudi zadnji povod za ustanovitev skupine. Že tedaj se je predvsem v uprizoritvi in inscenaciji pokazalo močno hotenje v novo — moderno — smer, iskanje novih izraznih sredstev. Oder brez kulisa, močan poudarek na simbolični luči in barve, točno predpisani geometrični gibi, simbolna funkcija sence — to so bili izrazi tega hotenja. Vendar prav pomanjkanje tehničnih sredstev, neizvežbanost pri njihovi uporabi ter prekratka odrska izkušnja je obsodila marsikatero dobro zamisel k neuspehu. Nova pa je bila načrtnost, s katero se je „oder mladje“ lotil svojega dela: uprizoritve naj bi bile že na dolgi rok naprej načrtovane, igralci in tehnično osebje naj bi se sistematično šolalo, na našem odru naj bi se uvedel čist in lep slovenski zborni govor. Rasti in dozoreti v vsaj nadpovprečno amatersko skupino, ter tako ustvariti predpogoj za neko vrsto slovenskega gledališča na Koroškem, to so bile zahteve in cilji na novo ustanovljene skupine.

V tem duhu so se odrovci pripravljali tudi več kot pet mesecev na naslednjo prireditev, na zahtevno dramo sodobnega slovenskega pisatelja Dominika Smoleta „Antigona“. Cilj je bil visoko, gotovo previsoko zastavljen. Čeravno so si odrovci na vse načine prizadevali približati snov našemu gledalcu — čemur je v prvi vrsti služila **bralna predstava Sofoklejeve in Anouilhove Antigone** v slovenskem prevodu ter drama „Die Sieben gegen Theben“ avstrijskega pisatelja Maxa Mella v nemškem izvirniku — jim ni uspelo doseči odgovarjajočega uspeha. Čeravno je kritika ugotovila, da je bila uprizoritev z igralskega in režijskega vidika ne samo korak, marveč deset korakov naprej, je manjkala s strani publike in s strani igralcev tista umetniška izobrazba, govorna in igralska kultura, ki bi mogla zagotoviti tej uprizoritvi popoln uspeh.

Ravno ob tem pa je raslo spoznanje, ki smo ga označili z uvodnim citatom: Za zgolj umetniške in zahtevnejše „moderne“ uprizoritve še tla niso dozorela. Raslo je spoznanje, da je treba najprej in v prvi vrsti od igralcev zahtevati raven, ki so jo odrovci doslej — včasih precej kričeče — zahtevali od publike in kritike, raslo je spoznanje, da je treba najprej najti most do publike, ter jo potem postopoma privedi do one stopnje, na kateri bo zmožna, ne samo gledati in občudovati, marveč si tudi osvojiti „moderne“ odrske stvaritve.

Začelo se je intenzivno delo na terenu: „Mati Tereza“, kmečka igra iz vsakdanjega življenja, je povsem odgovarjala temu namenu. Od kraja v kraj je potovala skupina, ter tako vnesla v svoja prizadevanja nov moment: slovensko besedo je treba ponesti v kraje, kjer se že leta in leta ni več uprizorila slovenska igra. Slovenji Plajberk je bil prvi mejnik te poti. Uspeh in hvaležnost, ki so jo igralci doživeli v Slovenjem Plajberku, so dali igralcem novega poguma in potrdili pravilnost njihovih iskanj. Osemnajst uprizoritev je doživela Mati Tereza v Podjuni in Rožu. Da bi pa bil stik s publiko hitreje skovan, da bi bil bolj prisrčen in vesel, so oder na njegovi poti spremljali „Veseli študentje“.

Z gostovanjem v Gorici, oziroma v Števerjanu pa so se predstavili zahtevnemu gorškemu občinstvu in spoznali, da so igralsko šele na začetku svoje poti.

S filozofsko dramo „In potem bo noč“ so previdno potipali spet v moderno smer. Reakcija publike je bila dokaj različna. Od navdušenega šentjanskega in libuškega občinstva vse do povsem hladnega sprejema v drugih krajih. Zaključna prireditev v Celovcu pa je bila kljub temu že sedma predstava in je tu žela priznanje kritike.

Uprizoritev „Ustoličenja“, ob proslavi petstoletnice zadnjega ustoličenja na Gosposvetskem polju v slovenskem jeziku — je bila pretežno v rokah odrovcev, vse od rečje pa do posameznih igralcev.

Vendar je bila ta uprizoritev zanje samo

prehodnega značaja. Kajti v tem času je vihral preko naših odrov že zvičajni „Scapin“. Molièrova komedija je zagotovila „odru“ šele uspeh, ki si ga je želel. V začetku še neenotni, nekam razpršeni, igra je vsak zase, so igralci rasli počasi v dokaj homogeno skupino. Uprizoritev je res vihrava, živahna, prav v stilu svojega časa. To je bila tudi glavna režiserska zamisel: približati način uprizoritve, predvsem lik Scapina, izvirniku in njegovi literarni predhodnici in njenemu zgledu — commedii dell' arte (improvizirana ljudska veseligr). Osnovni princip uprizoritve postane dinamična, groteskna in pretirana gesta predvsem v prizorih, v katerih je avtor uporabljal takozvani princip „zrcaljenja“, kadar je pustil nastopajoče na odru pred svojimi soigralci igrati različne vloge in se pretvarjati, kadar je pač „komedija v komediji“. Iz kraja v kraj je odrovce spremljala navdušena publika. Pravi uspeh pa so želi šele, ko so se podali na gostovanje v Trst in v Gorico. Občinstvo, ki je razvajeno in zahtevno še zaradi tega, ker imajo v Trstu, n. pr. stalno slovensko poklicno gledališče, je sprejelo naše mlade rojake z navdušenjem, ki se ne bi moglo več pripisovati zgolj običajni gostoljubnosti. Tudi kritika — ki je v Trstu na precejšnjem nivoju — je oce-

nila obe predstavi izredno dobro. Tako je n. pr. pisal „Katoški glas“: „Čeravno drži, kar je predstavnik odra v začetku rekel, da je to bolj alpski tip Scapina, vendar zaradi tega ni bil manj duhovit in prebrisan“... ali pa „Tip je bil poln zdravja, naraven in brez tiste prisiljenosti, ki nas tako pogosto moti pri Molièrovih komedijah.“

Zato ni čudno, če so odrovci pred tremi tedni ponovno gostovali v Gorici, in s to svojo prireditvijo uspešno zaključili svoje umetniško potovanje.

Če skušamo ob vsem tem razbrati glavne razvojne črte predvsem idejne podlage njihovega dela, potem vidimo, da drži, kar smo postavili ob začetek naših razmišljanj. Zvezdogledna in vrtoglava umetniška načela je nadomestilo trezno in načrtno delo. Ob izkušnji na terenu, v stiku z našim človekom s podeželja so odrovci notranje rasli in zoreli in to je bila gotovo njihova najboljša šola.

V koliko pa se jim je njihove igralske zamisli posrečilo uresničiti tudi na odru, to bo pokazala nedeljska uprizoritev.

Upamo, da petdeseta prireditev „odra mladje“ ne bo zaključek, marveč samo mejnik ob tej poti, mejnik, ob katerem bo stal pravilni kašpot v bodočnost. dr. R. V.

Stare oblike, staro mišljenje in znamenja izginjajo

Danes nekatere sile spreminjajo Cerkev, je rekel p. Kutz, ko je 14. februarja predaval v „Catholic Information Centre“ v Torontu v Kanadi. Med temi silami so: Eksistencializem, ki trdi, da je problem vsakega posameznika nekaj posebnega in ga ne moremo reševati z vnaprej določenimi odgovori. Moderno dušeslovje, ki nas uči, da sta duša in telo eno in da zato ne moremo reči, da telo dela slabe stvari, duša pa dobre. Ekumensko gibanje (gibanje za združenje kristjanov) stavlja pred nas nova vprašanja vsakega dne. Včasih se nismo zmenili, kaj pravijo anglikanci in luteranci. Nje smo odpravili in sebe potolažili na zelo enostaven način, češ oni so odpadniki in so torej v zmoti. Danes jih imamo za kristjane, ki resno iščejo Boga v svoji organizirani Cerkvi in je že čas, da katoličani prisluhnemo tudi njim in skušamo dognati, kaj je vendar le resnica v njihovih prizadevanjih.

Včasih smo si Boga predstavljali kot velikega Prepovedovalca in Zapovedovalca, ki človeku stavi vse polno ovir, zaprek in pregraj. Novo mišljenje Ga nam kaže kot Boga-Očeta-Stvarnika, ki je ustvaril človeka po svoji podobi in mu zagotovil svobodo, da sam soustvarja, raziskuje, da vlada nad stvarstvom okoli njega in da misli sam zase. Zrel katoličan danes ne bo čakal na ukaz škofa, temveč bo sam reagiral na pojave, ki mu vsak dan sproti stavlja nova vprašanja.

PEDAGOŠKI POMEN ŠOLE:

Združeni narodi v šolski klopi

1947 so oživili mednarodno šolo Organizacije združenih narodov — 560 šolarjev iz 64 narodnosti

Leta 1947 so ustanovili v New Yorku šolo, ki nima primere v zgodovini šolstva. To je mednarodna šola Organizacije združenih narodov. Rodila se je iz nujne potrebe, kajti številni strokovnjaki, ki so jih poklicali v tajništvo Organizacije združenih narodov, so sprejeli nastop te službe samo pod pogojem, da bi bili tudi njihovi otroci deležni šolske vzgoje, ki bi jim omogočila nadaljevati svoj študij brez težav v njih domovinah.

Danes šteje ta tako imenovana šola „Združeni narodi v šolski klopi“ 560 šolarjev iz 64 dežel. In če bo šlo po želji glavnega tajnika Organizacije združenih narodov U Thanta, potem bo dobila ta edinstvena šola kmalu novo zgradbo. Novo šolsko poslopje naj bi bilo zgrajeno leta 1966 in bo stalo deset milijonov dolarjev. Sedem milijonov dolarjev je že darovala Fordova ustanova, medtem ko so članice Organizacije združenih narodov — na poziv glavnega tajnika te organizacije — tudi obljubile prispevati svoj denarni prispevek. Vendar pa finančne težave še niso premagane. Zato bodo mogli načrt novega poslopja uresničiti šele tedaj če bodo priskočile na po-

moč tudi druge ustanove, organizacije kakor tudi posamezniki.

PEDAGOŠKE TEŽAVE ŠOLE

Glavni problem in težave, ki jih je morala prebroditi šola „Združeni narodi v šolski klopi“ že od ustanovitve, je bil, kako vzgajati in šolati mladino po načelih Združenih narodov, poleg tega pa jim kljub temu tudi posredovati samobitnost, zgodovino in kulturo njih domovin. To pa bi pomenilo opustiti nacionalizem, ki tako in tako prevladuje skoraj povsod v javnih šolah po celem svetu. To pa ne bi bilo še tako težavno, če bi imeli na šoli učni načrt, ki bi obsegal samo predmete, kot sta na primer kemija in matematika. Kako pa naj bi vzgajali in poučevali n. pr. otroke ruskih in ameriških staršev o zgodovini ali politiki? Kakšen bi naj bil učni načrt verouka za kristjane, budiste, mohamedance in Jude?

Iz težav in zadreg pa so se rešili tako, da so uporabili vzgojno metodo, ki je prežeta duha, ki je tudi navdihnila „Charto združenih narodov“. Namesto, da bi vse šolarje vzgajali po skupnem enotnem sistemu, se je šola rajši odločila, da goji ono,

kar je vsak otrok o kulturi svoje domovine že prinesel s seboj. Obratno pa se vsak šolar pri tem uči primerjati lastno, domačo kulturo, z drugimi kulturami in drugimi stališči, da bi mogel potem ceniti in čislati prednosti in odlike svoje domače kulture.

Jasno je, da je toliko stališč, kolikor je dežel, kajti danes šteje Organizacija združenih narodov 115 držav. „Iz spoznanja in tolerance (strpnosti) razlik“, tako namreč utemeljuje šola, „raste vendar razumevanje za osnovne sličnosti, podobnosti, ki povezujejo vse človeštvo.“ Na tej šoli se učenci učijo pripoznati sošolca kot osebnost in presojeti njegovo dejanje in nehanje na temelju njegovega karakterja (značaja) in ne na temelju rase, narodnosti ali veroizpovedi.

UČNI CILJ ŠOLE

Učni cilj šole je, posredovati učencu v vseh predmetih znanje, primerno njegovi starosti, in ki se zahteva v večini šolskih sistemov, v katere bi lahko tak učenec brez nadaljnega prestopil. Če polaga šolski sistem nekega naroda posebno važnost na matematično znanje in nek drugi zopet na dobre naloge, članke, se bo šola „Združeni narodi v šolski klopi“ potrudila, da bi dosegla na obeh področjih najboljšo zmogljivost in uspehe.

V ljudski šoli Združenih narodov poučujejo v angleškem in francoskem jeziku, medtem ko se jima na srednji šoli pridruži še nek tretji jezik. Prednost za sprejem v to šolo imajo otroci osebja Organizacije združenih narodov in otroci članov zastopnikov pri Združenih narodih. Pa tudi dečki in deklice ameriških družin imajo dostop v šolo. Tako upajo pedagogi šole „Združeni narodi v šolski klopi“, da bo ta postala vzor za vse šole bodočnosti.

Ko so v dneh po umoru velikega ameriškega predsednika Kennedyja mnogi Američani iskali sredstva in pota, da bi kar najbolj počastili spomin rajnega, da so se mnogi spomnili, kako je Kennedy za časa svojega življenja zmerom upal in veroval v ideale Organizacije združenih narodov. Prav zaradi tega so vsi ti idealisti, ki so tako mislili, poslali precejšnjo denarna sredstva šoli Združenih narodov.

V razgovoru z glavnim ameriškim zastopnikom pri Organizaciji združenih narodov veleposlanikom Stevensonom in članom Kennedyjeve družine, je ustanovil glavni tajnik svetovne organizacije U Thant „Kennedyjev spominski sklad“ v korist mednarodne šole Združenih narodov. Ta sklad naj bi spominjal na prizadevanja pokojnega predsednika Kennedyja, v Ameriki sami pa naj bi pomagal krepiti načela, za katere se zavzema Organizacija združenih narodov in njena slovita šola-vzgojevalnica.

Kratke kulturne vesti

SKLADATELJ STANKO PREMRL - UMRL

Vsem Slovencem naznanjamo žalostno vest, da je 14. marca umrl v Ljubljani slavni slov. komponist Stanko Premrl. O delu in življenju tega našega glasbenika bomo več povedali v naslednji številki našega časopisa.

BAROČNO KIPARSTVO V SLOVENIJI

V sredo, dne 24. marca je predaval v modri dvorani celovškega konservatorija profesor dr. Sergej Vrišer iz Maribora o „Baročni umetnosti v Sloveniji“.

LIKOVNA RAZSTAVA V „GALERIJI 61“

V torek, 23. marca, je otvoril svojo slikarsko razstavo v „Galeriji 61“ koroški slikar Josef Gabler.

Nekaj več o razstavi prihodnjič.

Boro Kostanek: „ČRTICE MIMOGRÉDE“

Državna založba Slovenije v Ljubljani je izdala v zbirki Tokovi časa „Črtice mimo-grede“ prvenec mladega koroškega pisatelja Bora Kostanka. Zbirko je opremil Jože Brumen.

Zagrebška gledališka strokovnjaka na Dunaju

Na povabilo Avstrijskega društva za književnost sta dramaturg Hrvatskega narodnega gledališča Alekandar Rajhning in profesor Akademije za gledališko umetnost in režiser Kosta Spaić predavala o stanju in problemih sodobnega gledališča na Hrvaškem. Dunajski pisatelji, publicisti, novinarji in drugi poslušalci so se po predavanjih zanimali za repertoar jugoslovanskih gledališč, za položaj mladih dramskih pisateljev, za odnos kritike do gledališča in za gledališko občinstvo v Jugoslaviji.

CELOVEC

Slovenska služba božja je v Celovcu vsako nedeljo v cerkvi novega bogoslovja (Tarviser Straže 36) ob kanalu, ob 9. uri. V provincialni kapeli šolskih sester (Viktringer Ring 19) je sv. maša ob pol osmih, med tednom pa ob pol sedmih.

Sedaj v postnem času je ob nedeljah v provincialni kapeli pobožnost sv. križevega pota ob pol sedmih zvečer.

Vsi prisrčno vabljeni! Povejte še drugim!

CELOVEC

V torek, dne 9. marca, nas je povabila Katoliška prosveta k predavanju v Kolpingovo dvorano. Zbralo se nas je toliko, da nam je bilo kar tesno, kljub obsežni dvorani. A ni čuda, da se je povabila odzvalo toliko poslušalcev. Predaval je namreč g. Vinko Zaletel, ki ga vsi dobro poznamo po njegovih zanimivih in poučnih predavanjih, ki jih je imel že prav povsod med našimi ljudmi.

Tokrat nas je g. predavatelj popeljal s svojimi zvočnimi in optičnimi slikami v Indijo, kjer se je v obmorskem mestu Bombay lani v začetku decembra vršil 38. svetovni evharistični kongres. Med redkimi Avstrijci se je tega kongresa udeležil tudi č. g. Zaletel. Kako je potoval in kaj vse je v svojem dvomesečnem potovanju po nam neznanih krajih in deželah doživel, nam je že popisal v našem listu. Še veliko več pa nam je mogel pokazati na platnu v barvstih slikah, ki so prav gotovo edinstvene in prikazujejo dogodke, ki so bili tudi za indijske katoličane enkratni. Slovesnosti in pobožnosti ob kongresu, obisk sv. očeta, pojedino ljubezni v ribiški vasi in še celo vrsto drugih dogodkov. Videli in slišali smo prizore globoke vernosti indijskih katoličanov na Ovalu kongresnega stadiona, ki nam bodo vsem ostali v spominu. Najbolj pa nas je pretresla revščina in siromašnost preprostih ljudi, pripadnikov najnižjih ljudskih kast, ki mnogokrat res nimajo drugega kot le pogrinjalo, spleteno iz riževe slame. Gospod predavatelj je znal zbrati za svoje predavanje zelo učinkovite slike, da so vsi poslušalci začutili ob njih velika vprašanja in ogromne naloge, ki čakajo katoličane v Indiji in po vsem svetu, da jih bodo skušali rešiti. Razumeli smo, zakaj se je sv. oče Pavel VI. med svojim obiskom v Indiji nekajkrat ob toliki dušni revščini in telesni revščini domačinov pretresljivo razjokal.

Č. g. Zaletel je s tem večerom otvoril vrsto predavanj, ki bodo še sledila v določenih presledkih, in bo na vseh kazal sli-

Vabilo absolventkam

Spet pomlad je zadehtela, pa nas vabi cesta bela, da bi — mladih dni vesela brhkih absolventk krdela tja v Šentjakob pohitela iz Podjune, Roža, Zilje, vse gorjanke in poljanke, vse prijateljice, znanke, v gospodinjski šoli — tam naš cilj jel!

Srečanje absolventk

preloženo od četrka, 25. 3. na nedeljo, 28. marca

ke in pripovedoval o vtisih s svojega zadnjega potovanja, a vsako predavanje bo zase zaključena celota.

Kadar boste slišali, da je napovedano že to prvo predavanje v vašem kraju, nikar ne zamudite priložnosti in pridite poslušat in gledat. In ko boste slišali prvo, gotovo tudi naslednjih ne boste zamudili. S svojim obiskom bomo vsaj nekoliko povrnili g. predavatelju njegov trud, ki ga je imel za nas, ko se je potil pod indijskim soncem.

BRALCI PIŠEJO:

Iz pliberške okolice

(Zanimivosti okrog deželnozborskih volitev)

Dragi bralci Našega tednika - Kronike, dovolite, da vam kot opazovalec minulih volitev opišem razne opazke in dogodke.

Sedaj, ko je že vse za nami, se tudi življenje zunaj na deželi skuša zopet uravnati v svoj navadni vsakdanji tir. Volilni boj in propaganda sta bila tudi pri nas zelo ostra. Začelo se je že po novem letu. Volilna zborovanja, plakati, letaki, časopisi ter zaupniki vseh strank so se topli za naše glasove ter nam obetali vse mogoče in nemogoče stvari. Toda mi smo se odločili za našo slovensko listo, kajti to nam velela naša narodna čast ter naš trezen razum. Nismo se pustili speljati na led raznim vabam. Prihajali so tudi razni „volkov“ v ovčjih oblačilih, a mi smo pravočasno spo-

bral Slovenski vestnik, ni mogel verjeti, da ta list pišejo „Slovenci“. Med vrstami si lahko spoznal, da morajo plesati tako, kot jim njihovi krušni očeti godejo, sicer bi kaj takega ne spravili skupaj. Mirno lahko rečemo, da je ta list na ugledu zelo veliko izgubil. Tistim gospodom okoli tega glasila pa priporočamo, da Slovenski vestnik prekrstijo v r... vestnik, to bi bilo pravo ime (mislim rdeči).

Vprašujemo jih kdo bi, če bi bilo po njihovem, še delal na prosvetnem in združnem polju? Za to imajo pač samo zavedni Slovenci zanimanje in razumevanje. Izkušnje tu v našem kraju — in to je za nas važno — nam kažejo, da so se tisti, s katerimi so Vestnikarji menda najbolj sorod-

Oder mladje vabi na jubilejno 50. predstavo in hkrati na zaključno uprizoritev Molierove komedije v 3. dejanjih

„Scapinove zvijače“

ki bo v nedeljo, dne 28. marca, ob pol treh popoldne, v srednji dvorani celovškega konservatorija (Dom glasbe).

Vstopnice dobite v predprodaji Krščanske kulturne zveze v Celovcu.

Vsi od blizu in daleč iskreno vabljeni!

znali njih namene ter jih kratkoma odločili.

Nekateri zavedni Slovenci so dobili po pošti od OeVP pismo v slovenskem jeziku pisano. To pismo je imelo namen cepiti naše vrste. Govorili so mnogo o tako imenovani „Christliche Gesinnung“, toda mi vsi vemo, da to ni njihovo prepričanje, temveč le prazna fraza. O tem krščanstvu govorijo le tedaj, kadar hočejo kaj doseči. Razpošiljali so tudi razne letake in na zadnji strani nekega takega letaka je bilo tudi par slovenskih besed.

Vprašamo tiste kroge, ki imajo v svojih vrstah „Vindišarja“, zakaj niso pisali „vindišarsko“ in „Vindišarjem“?

Odgovor na to je zelo lahek: Zato, ker „Vindišarjev in vindišarskega jezika nikjer ni. To so sami zdaj najbolje dokazali.

Prišla mi je v roke tudi SPOe propaganda. Zelo veliko prostora so dali besedam „Kärnten“ in „Heimat“. Govorili so tudi mnogo, kako so reševali „Kärnten“ po zadnji vojni.

Kot OeVP tako tudi SPOe nista imeli v svojem programu nobene enakopravnosti za nas koroške Slovence.

FPOe propaganda je bila taka, kot so pač oni sami: „nacistična“. Najbrž še vedno mislijo, da je pri nas še zmiraj „tretji rajh“. Poveljevanje nemške vojske in opravičevanje in omiljevanje nacističnih grozodejstev, to je njihov program. Pravijo tudi, da morajo varovati domovino pred Slovenci. No, če jo bodo oni varovali, jo bodo kot že enkrat, kmalu spet prodali in izdali.

Pisali so tudi „Mutter hilf!“ Mi jih pa vprašamo, koliko naših ljudi je za časa njihovega „paradiža“ po vsej Evropi klicalo „Mutter hilf!“ — a vse je bilo zaman, ker niso imeli vesti in ne srca, bili so kot podvijana zverjad.

Naš odgovor na to je: „Mati božja, pomagaj tem ljudem, da pridejo k pameti“.

Kdor pa je v tem času — pred volitvami

ni, našemu kulturnemu in združnemu delu že davno odtujili. Zato tudi ne verjamemo, da jih bo ta skupina okoli Vestnika spreobrnila. Če bodo delali tako naprej, potem bodo sami odbili od teh ustanov vse Slovence. Slišali smo tudi izjavo SPOe, da je prirastek glasov treba videti v pridobitvi mladih volivcev. Zakaj SPOe zdaj ni javno priznala njihovih zelo agilnih pomagačev, ali se jih sramuje?

Vestnik je tudi pisal, da se je treba odločiti trezno in pametno. To je naše ljud-

stvo tudi storilo, in se odločilo za našo „Koroško volilno skupnost“. Nismo se pustili varati, čeravno je bil pritisk zelo velik.

Ne bomo napadali te skupine okoli Vestnika, ker so oni tudi naši bratje. Vemo pa vsi, da tu velja svetopisemski izrek: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“.

Seveda je veliko naših ljudi volilo tudi nemške stranke. Šli so pač v zanke tistim spretnim lovcom na slovenske glasove. Tu bi omenil, da so v našo vas prišli agitrat ljudje, ki jih drugače nikoli ne vidiš pri nas. Zato se čudimo, da nekateri trezni ljudje nasedejo takšnim vabam. S temi agenti je ponavadi hodil vaščan, ki je že odplaval v nasprotno vodovje. Hodili so od hiše do hiše ter tudi v slov. jeziku prepričevali zavedne Slovence za njihovo stranko. V neko vas je prišel neki „pragerman“ s primkom Blutordensträger, po rodu sicer Slovenec, doma iz bližnjega mesteca ter v slovenskem jeziku nagovarjal naše ljudi za „Schulstreike“ in razne proti Slovincem naperjene stvari. Če ga srečaš v mestu se bo delal, kot da bi slovensko sploh ne razumel. Zato se tembolj čudimo, da so ga nekateri le poslušali.

Zraven tega možakarja je hodil neki vaščan „Slovenec“, kakšen, dobro vemo! Ta možakar je pravil, naj se odločimo krščansko in naj volimo OeVP, kajti le oni so za krščanstvo. Vprašujem ta dva gospoda, kaj razumeta pod besedo „krščanstvo“, in kdaj sta zadnjič videla cerkev od znotraj, na dan volitev prav gotovo ne.

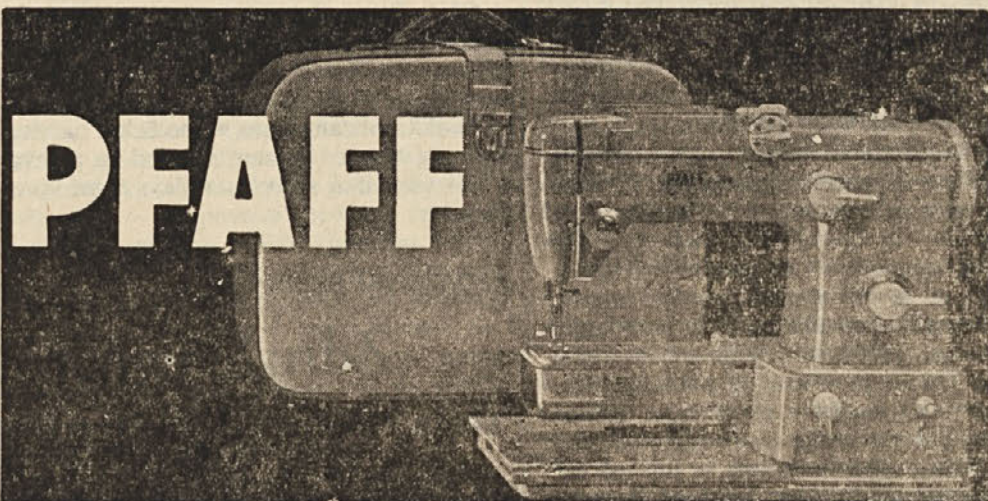
Govorila sta tudi, da so naši glasovi proč vrženi, mi pa vemo, da ni tako. Če bi mi dali glasove njim bi jih prav gotovo vrgli proč, ker bi zanje nič ne dobili.

Ne razumemo pa nekaterih slovenskih vaščanov, ki drugače zmeraj vidijo soseda Slovence (zaupnika). Na dan volitev pa verjamejo le tem hujskačem.

Nekateri pa so šli celo tako daleč, da so po gostilnah napadali naše rajne poštnice slovenske ljudi. Taki se sami sodijo ter kažejo svojo neolikanost in neotesanost. Upamo, da bodo spoznali zmoto ter se v njih korist poboljšali.

Dragi Slovenci širom po naši lepi Koroški! Pokazali smo na dan volitev, da še živimo, in da hočemo še nadalje obstati. Pokazalo se je tudi, da smo raztreseni po vsej deželi, in da pravzaprav jezikovne meje ni. Bodimo ponosni na naš uspeh. Ostati moramo trdni in neupogljivi, kajti po tem nas bodo morali priznati tudi naši največji nasprotniki, ter nam dati to, kar nam je zagotovljeno v državni pogodbi.

F. K.

Ze nad 100 let pomeni Pfaff izredno kvaliteto in storilnost, zato tudi vi zaupajte v Pfaff ● Pri nas dobite brezplačne nasvete ● Frirejamo brezplačne šivalne tečaje ● Najboljša oskrbovalna služba ● Velika zaloga namomestnih delov ● Rabljeni šivalni stroji vedno na prodaj!

VASA PFAFF-STROKOVNA TRGOVINA

Josef Mondre

Klagenfurt - Celovec, 10.-Oktober-Straße 22
Tel. 71-1-87

z veseljem pričakuje vaš obisk ● Dajte nam svoj naslov in vam bomo sporočili, kdaj in kje bo najbližji Pfaff-šivalni tečaj.

STADLER

Möbel

FREMDENZIMMER-AUSSTELLUNG

KLAGENFURT
THEATER G. 4

Hladilnike, pralne stroje, televizorje, električne motorje in vse električne predmete pri domači tvrdki

Johan Lomšek

ST. LIPŠ, TIHOJA, p. DOBRLA VES

Plačila tudi na ugodne obroke.

Pri nas na Koroškem

VRBA

(† dipl. inž. Klemen Klinger)

Po dolgi in hudi bolezni je Bog odpokliccal dne 17. marca dipl. inž. Klementa Klingerja, arhitekta in gradbenega mojstra, v večno domovino. Pokojni je bil zastopnik škofijskega ordinariata za zidanje in popravila cerkva in cerkvenih poslopij.

Svojo službo je vršil zelo vestno in je rad pomagal, kjer je le mogel, uresničiti načrte.

Pokojni je bil v 67. letu svoje starosti. Kar je bilo na njem umrliivega so položili v soboto, 20. marca, v blagoslovljeno zemljo na pokopališču v Vrbi.

Vsi, ki so ga poznali, posebno še župnjski predstojniki, ga bodo ohranili v hvaležnem spominu. S svojo prijaznostjo in marljivo skrbjo je rad bil na razpolago z dobrimi nasveti.

Naj mu Bog v svoji neskončni dobroti in usmiljenju vse, kar je storil dobrega za škofijo, obilno povrne in da njegovi duši večni pokoj!

RADIŠE

(Po volitvah)

Kdor je prebiral poročila o izidih deželnozborskih volitev, si je moral svoje misliti, ko je videl, kako smo se pri volitvah na Radšah odrezali. Kljub temu, da pri nas izid ni bil tak, kot bi si to sami želeli, pa moramo kljub temu povedati, da smo bili ponosni, ko smo mogli po dolgem spet enkrat voliti slovensko. Pokazali smo, da smo še tu. Kdor je tokrat volil našo domačo listo, ta je brezpogojno pripavljen na žrtve ter delo za narod. To smo bili ob radiškem izidu dolžni javnosti povedati!

Radišan

METLOVA

(Odgovor metlovskih ženinov „samcev“)

Smo nemalo užaljeni, ker gospod dopisnik nas je razbobnal po vsej Evropi in še preko oceanov razkril našo samsko puščobo, kot da bi bili kaka prvovrstna kvaliteta najnovejšega in najboljšega izdelka.

Potolažimo se zdaj pa s tem, da se nas morda katere z dolarji ali z funt-sterlingi usmilijo, ko bodo izvedele, da je nas na izbiri od osemnajstih pa do petdesetih let. Ker je gospod dopisnik tudi dostavil, da si

kar sami kuhamo, je to prezgodaj poročal, moral bi prej malo v naše lonce — ali po naše rečeno v „piskre“ pokukati, da bi bila stvar še bolj popolna. Ker pa nimamo dosti prakse ali kuharskih tečajev, si pa čisto preprosto pomagamo, in sicer pri par požikih piva ob večerih, kar sicer dostikrat tudi za zajtrk zadostuje.

Metlovski ženin, samci in kuharji.

ŠT. VID V PODJUNI

Dne 24. januarja nas je obiskala farna mladina iz Zitare vesi z igro „Razvalina življenja“. Igrali so zelo dobro. Igro so 14. februarja ponovili pri Pušniku v Grablju vesi.

Dne 14. februarja je uprizorilo naše iz-

ZA GOSPODARJE:

Vpliv krme na kakovost prašičjega mesa

Znano je, da je krma zelo pomemben činitelj, ki bistveno vpliva na prirast prašičev. To splošno spoznanje velja tudi za vse druge vrste domačih živali. Vendar prirast, ki je lahko zelo velik, manjši ali le malenkosten, ne zavisi samo od krme in tehnologije pokladanja, temveč še od velikosti drugih činiteljev — predvsem od dednih lastnosti, ki bolj ali manj vplivajo na navedene priraste.

Z odbiranjem po teh kriterijih je uspešno raziskovalcem-selekcijarjem vzrediti prašiče, ki imajo največjo možnost izkori-

podana z razmerjem meso: mast in s stopnjo razvilitosti boljše plačanih kosov, kot so: šunka, hrbet s križem, plečka in vrat. Kakovost mesa — zaradi poenostavitve jo imenujemo „čisto mišičnino“ je znatno bolj zapletena. Pri njej vrednotimo cel niz tako imenovanih fizikalno-kemičnih lastnosti, kot so n. pr.: pH, sposobnost mesa za vezanje lastne in dodatne vode, količino intramuskularnih masti, barvo itd. V nekaterih primerih je potrebna tudi kemična analiza, s katero ugotavljamo količino skupne vode po eni in sušine po drugi strani. Sušino še lahko naprej razčlenimo in tako ugotavljamo količino beljakovin, masti in pepela.

Iz teh podatkov lahko sklepamo na večjo ali manjšo kalorično vrednost mesa. Ta pa ni toliko pomembna, ker nas pri mesu kot bogati beljakovinski hrani bolj zanima stanje beljakovin z ozirom na fizikalno-kemične, ki smo jih že preje omenili. Poleg tega je potrebno omeniti še organoleptične lastnosti mesa, kot so: okus, vonj in mehkooba, ki jih zahtevnejši potrošnik dostikrat zelo kritično ocenjuje.

Kot je iz dosedaj povedanega razvidno, je kakovost „čiste mišičnine“ dokaj zapletena lastnost. Zaradi tega bo predstava lažja, če povemo, da je vpliv krme na vse te činitelje zelo pester. Vseh učinkov, ki jih lahko povzroči krma na kakovost „čiste mišičnine“, ni mogoče podati v tem sestavku, ker je to preveč zapleteno in obsežno področje znanstvenih proučevanj.

Omenili bomo le nekaj najpomembnejših spoznanj. Znano je, da imajo prašiči, ki jih krmimo do zakola s koruzo, znatno mehkejšo slanino kot oni, katerim pokladamo pred zaključkom pitanja namesto koruze ječmen. Znani kvaliteten danski bekon je vzrejen z ječmenom in posnetim mlekom. Obe krmili se pokladani v primernem razmerju lepo dopolnjujeta in omogočata proizvodnjo kakovostnih klavnih polovic. Tudi „čista mišičnina“ je kakovostna, kolikor ni prašič preveč mesnat in zaradi tega podvržen nekaterim — verjetno zunanjim vplivom — katerih posledica je tako imenovano „vodenasto meso“. Če pokladamo prašičem do konca pitanja veliko ribje moke, lahko zadobi meso okus in vonj po ribji moki. Tudi priokusni pomij se prenesejo na okus in vonj mesa. Prašiči, ki so bili spitanji s pomijami, niso primerni za izdelavo zahtevnejših mesnih izdelkov, kot je n. pr. zimska salama. V beljakovini revnih obro-

ščanja krme. Ker je bil cilj le teh več ali manj usmerjen na dobro izkoriščanje krme, tanjšanje hrbtnih slanin, povečanje dolžine itd., so zanemarjali kakovost mesa.

Kakovost mesa je bila torej zapostavljena. To tudi ni nič čudnega, ker je kakovost mesa zelo težko opisati. Danes še nimajo raziskovalci, ki se z njo ukvarjajo, v rokah dovolj oprijemljivih meril, s katerimi bi jo lahko vrednotili in končno določili. Iz velikega števila raziskav s tega področja pa je vendarle mogoče povzeti, da je potrebno razlikovati predvsem dva pojma: kakovost klavne polovice in kakovost mesa.

Kakovost klavne polovice je v glavnem

nik Kristof ob asistenci g. župnika Hanišča iz Mohlič.

Moški zbor in cerkveni pevci so se pod vodstvom organista Mičaja poslovili od nje z ganljivimi žalostinkami.

Vsem rajnim želimo večni mir, svojcem pa izražamo naše toplo sožalje.

Pevski zbor Jakob Gallus - Petelin iz Celovca

vabi vse prijatelje lepe pesmi na

vokalni koncert

slovenskih umetnih in narodnih pesmi

v nedeljo, 4. aprila 1965,

popoldne ob pol treh v Pliberku (Schwarzlnova dvorana)

zvečer ob pol osmih v Škocijanu (Farni dom)

obraževalno društvo pustno prireditev s šaljivimi burkami: V čeburu, Kmet Herod in Student na poti v paradiz. Igral je tudi trio „Korotan“. Poleg tega sta nastopila tudi naš moški in ženski pevski zbor.

Kljub dolgemu predpustu tokrat ni bilo nobene poroke v fari.

Dne 14. 3. pa smo položili k prezgodreb Hamruzeve matere Marije Krasnik, ki je umrla v 74. letu svoje starosti.

Dne 7. marca je bil pri fari pogreb Neže Turk, ki je sledila svojemu možu po 27. letih v 62. letu starosti v večnost.

Dne 14. marca pa smo položili k prezgodnjemu počitku na farno pokopališče Marijo Lah, Hojnikovo mater v Gluhem lesu, ki je umrla v starosti 78 let. Pogrebne obrede s sveto mašo so opravili domači g. žup-

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus
KERN
Klagenfurt, Burggasse

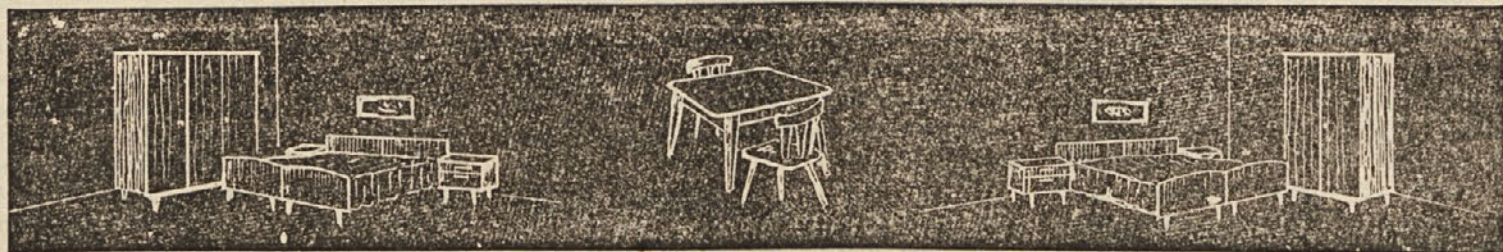

Vaši obleki elegantno torbieo

V STROKOVNI TRGOVINI
za torbe in kovčke

Mühlbacher

Klagenfurt-Celovec, Rainerhof, tel. 50-45

F.R.C.-Fremdenzimmer zu Fabrikspreisen!

EINBETTIG ab **S 1760.-**

ZWEIBETTIG, fünfteilig, ab **S 2380.-**

Beide Ausführungen edell. olzfurniert, in verschiedenen Holzarten und Modellen

Diese Qualitäts-Fremdenzimmer aus eigener Erzeugung sind in allen Kärntner F.R.C.-Möbelhäusern ab sofort frei zu besichtigen: Klagenfurt, Kolpinggasse 2 (Sandwirtsäle), Tel. 0 42 22 - 37 60 • Villach, Bahnhofstraße 12a, Tel. 0 42 42 - 74 57, und Pestalozzistraße 21a, Tel. 0 42 42 - 49 91 • Spittal/Drau, Bahnhofplatz, Tel. 0 47 62 - 27 43 • Obervellach, Hauptplatz, Tel. 0 47 82 - 340

ZUSTELLUNG GRATIS • PROMPT LIEFERBAR • ZAHLUNGSERLEICHTERUNG BIS 24 MONATSRATEN • KOSTENLOSE AUFSTELLUNG • KOSTENLOSE EINLAGERUNG ERST SPÄTER BENÖTIGTER MÖBEL • MENGENRABATTE • Wir liefern auch Matratzen, Einsätze, Tische, Sessel, Bettbänke, Couches, Fauteuils, Kleinmöbel

F.R.C.
möbel

JOKA-ERZEUGNISSE • AUSTRO-SESSEL

F.R.C.-MÖBELFABRIK
FERCHER & CIE • VILLACH

Werk: Villach, Bichlweg 6
Telefon 0 42 42 - 43 22 und 40 45 Serie

F.R.C.
möbel

kih (manj kot 50 g ribje moke v obroku kot edinem viru beljakovin) so na „čisti mišičnini“ ugotovili, da ta slabše zadržuje lastno vodo in meso izgleda svetlejšje kot pri zadostni beljakovinski prehrani.

Z vsemi ostalimi znanimi in tudi manj znanimi krmili, kot so n. pr. nekatere vrste morskih alg, lahko v pravilnem razmerju dobimo zadovoljivo kakovost klavne polovice, kakor tudi „čiste mišičnine“.

BOGASTVO — VZROK OSIVELOSTI

V Avstraliji je osivel eden izmed največjih bogatašev, lastnik založbe, ki prodaja najnovejšo glasbene slagerje. Trgovino je nedavno izročil prokuristu, sam pa je prevzel službo pomočnika v njej. Za vzrok je navedel tole:

„Nič ne ugonablja človeka tako hudo, nič ga tako ne utruja in postara, kakor večna skrb za lastno premoženje!“

Ugodne

posebne ponudbe

med prezidavanjem

zaves in preprog

pri

NEDELKO - KLAGENFURT

8. Mai- Straße 11, telefon 30-87
(Vhod začasno: Karfreitstraße 3)

Štiri vrste ljudi

(Nadaljevanje)

Melanholiki

Če vidiš človeka, ki gre po poti s počasnim korakom in upognjenim tilnikom, ga z vso gotovostjo smeš prišteti k melanholikom. Tudi njegov obraz je nenavaden; zdi se, da ga vedno bolijo zobje. Melanholik ali črnogled je zelo plašen; boji se ljudi. Vsak novčič trikrat obrne v roki, preden ga izda. Ko ima dvajset let, že računa na penzijo in starost. Vsako besedo v ustih šestkrat obrne, preden jo izgovori. Pa prav radi temnega premišljanja se črnogledu rado zgodi, da ga s svojimi redkimi besedami polomi.

Črnogled je nepopisno nezaupen. Če se kdo smeje, je prepričan, da zasmehuje njegovo. Do vsega je nad vse mere previden. Ko pride v mesto, se stiska k zidovom, da mu ne pade kaka opeka na glavo. Včasih nosi rokavice, da se obvaruje pred bacili. Zavarovan je pri vseh zavarovalnicah in ponoči vstaja dvakrat, da se prepriča, ali so vežna vrata zaklenjena. Če ima denar, sanja vse noči, da ga napadajo roparji in če ima ženo, sumi, da ga nima rada. Kot sovražnik je nespravljiv, kot prijatelj pa zvest kot skala. Toda če je črnogled tvoj prijatelj, ravnaj z njim kot s surovim jajcem, da se prijateljstvo ne razbije.

Flegmatiki

V ta razred spadajo debelušni in dobrodušni ljudje. Pri njih je vse zaokroženo: obraz, oči, in vse telesne okončine. Flegmatik mirno in prijetno plava s tokom časa in je vedno na vrhu kot olje. Kot drzavljani je najzanesljivejši; ni revolucionar, zakaj vsako premikanje se mu upira. Če ga potisnejo na pot, se leno premika; če stoji, se kam opre ali nasloni; če sedi, položi roke v naročje ali na mizo.

Strasti pozna le po imenu; navdušuje se le za popoldansko spanje in za četrtinko božje kaplice. Ker je flegmatik nasprotnik vojne, je gotovo, da ni znašel smodnika. Pač pa so debele, mehke blazine, udobni naslonjači, dobre peči, obložena miza njegova iznajdba.

Tako boste mogli vsakega človeka povleči — v njegov razred in uganiti, v kakšno družbo spada. To pa je važno za kulturni, socialni, gospodarski in splošni podvig družbe kot posameznika, zakaj že stari Sokrat je dejal: „Spoznavaj samega sebe!“

MEH ZA SMEH

Kovač je učil novega vajenca: „Če se hočeš naučiti te obrti, ne smeš nič spraševati. Napraviti moraš vse, kar ti rečem, da napravi. Jaz vzamem podkev s kleščami, ti podnetiš ogenj; jaz položim podkev na kovalo, ti zagrabiš kladivo in ko ti dam znamenje z glavo, udari po njej.“

Kovač je že štirinajst dni v bolnišnici...

KRIMINALNI ROMAN

Prevedel:
AVGUST PETRIŠIČ

26. NADALJEVANJE

„Nihče drug ne ve,“ je rekel West in se opotekel proti omari. Očitno mu je bil um še vedno pod vplivom omame, vendar je s čudnim izrazom jezne odločnosti stisnil zobe, zbral svoje misli in odklenil omaro.

Sklonil se je in pogledal noter.

Ne vem kako, toda lotila se me je zavest, da se nam odgrne novo presenetljivo dejanje v Fu-Mančuevi drami.

„Bog!“ je šepnil, da smo ga komaj čuli, „načrti so zginili!“

Zgodba Norrisa Westa

Še nikdar nisem videl koga, ki bi bil tako presenečen ko nadzornik Weymouth.

„To je čisto neverjetno!“ je dejal. „Saj so tu le ena vrata v vaše stanovanje. Našli smo jih od znotraj zapahnjena.“

„Da,“ je zastokal West in si roko pritiskal k čelu. „Sam sem jih zapahnil ob enajstih, ko sem prišel domov.“

„Nobeno človeško bitje ne bi moglo splezati gor ali dol do vaših oken. Načrti zračnega torpeda so bili v omari.“

„Jaz sam sem jih spravil noter,“ je pojasnjeval West, „ko sem se vrnil iz vojne-

ZA MLADINO
IN PROSVETO

Nezadovoljni s seboj...

Menda je najtežje živeti s človekom, ki zna govoriti le o sebi. Samo on vse razume in vse zna; samo njemu se vse posreči in on vedno najboljšo zadene. Prepričan je, da ga imajo povsod radi in si vsak želi njegove družbe. Vedno je pripravljen deliti nasvete in dobre nauke, kajti on pač to najbolje zna...

Toda nič laže ni sožitje s človekom, ki samega sebe „v nič daje“. Z ničimer ni zadovoljen in nikdar ni samega sebe vesel. V kolikor so prve vrste ljudje v sebi preveč zaljubljeni, so ti drugi pravi sovražniki samega sebe.

Med take „nezadovoljneže s samim se-

boj“ moremo prišteti one, ki so kar nesrečni zaradi hib lastnega telesa. Kar obsedeni so ob misli, da imajo prevelik nos, predebele noge, preveliko ali premajhno postavo, da so preobilnega telesa ali imajo grd glas ter še to ali ono pomanjkljivost. Zato iščejo protisredstva, menjujejo zdravnik, nasedajo agentom, se masirajo in podobno uganjajo samo, da bi nanovo „lepše zrasli“. Pri tem se niti ne ustrašijo mučnih shujševalnih ali ortopedskih kur, pa čeprav obstoji nevarnost za zdravje.

Cepav se zdi, da sta imenovani dve skupini povsem različni, sta v resnici hudo bolni na isti bolezn: njihov značaj je spaten, preveč je samoljuben in nečimr.

Iz filmskega sveta

MORALNA VREDNOST FILMOV

Vatikanski dnevnik „Osservatore romano“ prinaša kratek pregled v lanskem letu izdelanih filmov v nekaterih deželah. Tako poroča, da je bilo lansko leto več kot polovica ocenjenih filmov dobrih, dočim je bilo predlanskim skoraj 15 odst. več slabih. Tudi v ZDA je bila skoraj polovica ocenjenih filmov slabše ocenjenih, povsem ovrženih pa je bilo samo šest. V Italiji je katoliška komisija od 150 filmov 44 ocenila z negativno oceno. Od nemških filmov je bilo slabov ocenjenih 10 odst. Od vseh 447 filmov, katere so ocenile Kat. filmske komisije, pa je zares dobrih le 54; ti filmi so prejeli oceno: „za vse priporočljiv“.

AVTO-KINO SE OBNESE

V ZDA so že pred leti vpeljali „avtokino“, ki se v poletnih mesecih kar dobro obnese. Obstoji pa v sledečem: gledalci se pripeljejo na določen prostor, kjer se urejeno postavijo pred velikansko platno, na katerem prikazujejo filme. Tako morejo gledalci prisostvovati udobno kar v svojem vozilu. Seveda zavzamejo vozila mnogo prostora, zato pa morejo izpeljati tako predstavo le na velikih prostorih.

Tudi v Berlinu so priredili v ta namen prostor, ki meri 39.000 metrov, za kar so izdali nad milijon DM. Na tem prostoru bo lahko stalo do 800 avtomobilov. S predstavi nameravajo začeti junija letos.

HOCHHUTHOV „NAMESTNIK“ V RIMU

Sramotilno delo nemškega pisatelja Hochhutha „Namestnik“, ki krivično obtožuje

papeža Pija XII., da je sokriv preganjanja Judov po Hitlerjevih ukazih, bi naj predvajali tudi v Italiji. Toda po italijanskem zakonu je prepovedano žaliti papežovo osebnost in zato so rimske oblasti prepovedale predvajanje te igre, ki je bila že pripravljena. Pa se je brat režiserja Gian Maria hotel maščevati in je nastavljal bombo pred vrata Porta Angelica v Vatikanu. Eksplozija sicer ni povzročila velike tvarne škode, toda zbudila je silno ogorčenje katoličanov po Italiji. Tudi goriški mestni svet je izrazil ogorčenje tamošnjemu nadškofu.

„JUGENDVERBOT“ V TELEVIZIJI

V televiziji predvajajo vedno več filmov in v Avstriji so lansko leto kazali kar 242 filmov, kar pomeni pet filmov na teden. Leto 1963 je bilo to število skoro za 100 manjše, pred sedmimi leti pa kar za 200. Toda s tem nastane drugo vprašanje: kdo more kontrolirati in preprečiti, da mladina pri filmih, ki so za mladino prepovedani, ne bo prisotna?

LAIKI NA PRIZNICI

Zaradi velikega pomanjkanja duhovnikov v škofiji Santiago, Čile, je nadškof kardinal Silva Henriquez dovolil, da pri nedeljskih mašah pridigujejo laiki. Tega dovoljenja se poslužuje 23 župnij. Tam razlagajo božjo besedo za to usposobljeni laiki, ki vernikom pojasnjujejo tudi potek sv. daritve. Novo odredbo so verniki sprejeli z velikim odobravanjem.

kote, ker je to moja navada. Skoraj takoj nato sem se odpravil spat.“

„Koliko kloralovih tablet ste vzeli?“ sem posegel vmes.

Norris West se je s počasnim smehljajem obrnil k meni.

„Vi ste bister zdravnik,“ mi je dejal. „Vzel sem dve. Je to slaba navada, toda ne morem spati brez njih. Dela jih prav nalašč zame neka trdka v Philadelphiji. Kako dolgo je trajalo moje spanje, kdaj sanjal tako — zakaj Bog vedi, kdaj so se sanje pretvorile v resnico, ne vem — menim, da ne bom nikdar vedel. Toda zdajci se mi je v snu prikazalo obličje, ki je prihajalo čedalje bliže — bliže — in buljilo vame. Bil sem v tistem čudnem stanju, ko se človek zaveda, da sanja, in se hoče prebuditi, da bi se rešil sanj. Toda nekaka moreča odreenost mi tega ni dopustila. Tako sem moral ležati in zreti v koščeno, rumeno lice nad seboj, ki se je mojemu tako približalo, da sem na njem zasledil zaraslo brazgotino, ki je tekla od levega ušesa do kota ust in pritezala ustnice gor, da je bilo lice podobno renčnemu psu. Zrl sem v zlobne rumenkaste oči; slišal sem nerazumljivo šepetanje spačenih ust, šepetanje, ki je kazalo, da nekaj preudarja. Tisto šepetanje mi je bilo nepopisno odurno. Potem se je zopno, rumeno lice umikalo, dokler ga nisem videl v temi daleč nad seboj, veliko ko glava bučike — kot nekako lepljivo tekočo reč.“

Otroški
kotiček

O gorskem možu

(Pripovedka iz Roža)

Gorski mož je prišel k drvarju Rožanu in ga izzival: „Poskusiva se, kdo je močnejši, greva se metati!“ Drvar se je izmikal: „Zdelan sem, danes res ne morem. Jutri prid, pa se poskusiva!“

Kosmatinec je res prišel drugega dne. Drvar je odločil, kako naj poskusita svojo moč. Potegnil je skrivaj iz žepa repo in se delal, kakor da pobira kamen s tal. Repo je potem stiskal v rokah, da je iz nje pritekla voda.

Tudi Gorski mož je pobral kamen s tal in ga stisnil tako, da je imel le še kepo prahu v rokah. Stiskal je in stiskal, a vode ni priteklo iz prahu.

Ves prestrašen je pogledal drvarja in si mislil: Ta je pa močnejši kakor sem jaz. Zbežal je v gozd, da bi se mu ne bilo treba z drvarjem spoprijeti.

Meseci

Januar za peč se gorko stiska,
februar še iz kožuha gleda,
marec s prvim cvetjem se odeva,
a april z deževjem nam preseda.

V maju pisana je vsaka loka,
junij s češnjami nam vsem postreže,
julij rž zlati, zori pšenica;
po plodovih zrelih že avgust poseže.

A september jabolk nam nasuje,
sladko vino v kad oktober toči,
listje že v novembru se osipa,
staro leto se v decembru loči.

ZANIMIVOSTI

Vera v Rusiji: Profesor Bociurkiw, član univerze v Alberti, je pred kratkim v Sasha-toonu izrazil resen dvom, da bi se kdaj komunistom posrečilo, da bi v Rusiji popolnoma uničili vero. „Vera ima mnogo globlje korenine, nego hočejo Sovjeti priznati. Človek ima duhovne potrebe, katerim more zadostiti le vera“. Na koncu je profesor dodal: „Noben režim ne more vere popolnoma zatreti.“

Vera ameriških študentov: Na dveh ameriških visokih šolah so naprosili študente, da naj povedo svoje misli o Bogu. 4 odst. dijakov je izjavilo, da ne veruje v Boga. 24 odst. dijakov je zatrdilo, da Bog biva, a o Njem ni mogoče ničesar povedati; le 18 odst. študentov veruje v enega Boga v treh osebah. Ostali pa priznavajo tudi Jezusa Kristusa za Boga.

Nekako sem se skobacal na noge ali vsaj sanjal tako — zakaj Bog vedi kdaj so se sanje nehale in se je začela resnica. Gospodje, morda boste sklepali, da sem snoči zblaznel, toda ko sem se držal za oprijem postelje, sem slišal, kako mi je kri tokla po žilah s hrupom ladijskega vijaka. Začel sem se smejati. Smeh je izhajal iz mojih ust z vreščim piskanjem, ki me je prebadalo s telesnimi bolečinami in ki se je razlegalo od vseh koncev. Mislim sem sam pri sebi, da zblaznim, in hotel sem obvladati svojo voljo, da bi premagal učinek klorala, zakaj menil sem, da sem ga po nesreči vzel preveč.

Tedaj so se jeli umikati tudi zidovi moje spalnice, da sem se nazadnje držal postelje, ki se je bila zmanjšala do velikosti postelje za lutko, ki je bila v sredi sobe, velike ko Trafalgar Square! Onole okno tam je bilo tako daleč od mene, da sem ga komaj razločil, vendar pa sem še lahko odkril nekakega Kitajca — lastnika zlobnega rumenega lica — ki je plezal skozenj. Še eden je potem šel za njim, ki je bil neznanstveno velik, tako velik, da, ko sta prihajala proti meni (kar je trajalo po mojem mnenju kak pol ure, tako ogromna se mi je zdela ta soba), se mi je zdel drugi Kitajec, da je nad menoj zrasel do višine ciprese.

Pogledal sem kvišku v njegovo lice — njegovo prekleto, golobrado, plešasto obličje. Mr. Smith, kakor dolgo bom živel, nikoli ne bom pozabil snočnjega lica. Tisto

SKRIVNOST

dr. Fu-Mančuja

ga ministrstva, in še enkrat sem jih pregledal, lko sem za seboj zaklenil vrata. Potem sem jih spravil v oklepno omaro in to zaklenil. Da je bila še vedno zaklenjena, ste sami videli, in nihče na svetu ne pozna sestave.“

„Toda načrti so zginili,“ je opomnil Weymouth. „Kakor čarovnija! Kako je bilo to storjeno? Kaj se je pripetilo snoči, sir, kaj ste mislili, ko ste nas poklicali po telefonu?“

Smith je med tem razgovorom hitro stopal sem ter tja po sobi. Sunkoma se je ustavil pred letalcem.

„Povejte nam vsakršno stvarco, ki se je spomnite, Mr. West, prosim,“ je velel ukazujoče; „in bodite kar moči kratki!“

„Kakor sem že povedal,“ je začel razlagati West, „sem se povrnil okoli enajstih in ko sem si napravil neke beležke, ki se nanašajo na sestanek, določen za danes zjutraj, sem zaklenil načrte.“

„Ali ni bil nihče kje v vašem stanovanju skrit?“ ga je prekinil Smith.

„Ne,“ je odvrnil West. „Pogledal sem vse

P ~ I ~ S ~ A ~ N ~ O ~ B ~ R ~ A ~ N ~ J ~ E

DOŽIVLJAJI PODEŽELSKEGA DUHOVNIKA:

7. nadaljevanje

Osem ruskih komisarjev obešenih

Na vigred leta 1945 smo se po apelu ponovno podali na naše vrtove — polja. Cu-vale so nas esesovske straže spredaj, ob straneh in zadaj ter psi volčjaki. Tu pa smo morali najprej delati cesto, ki smo jo morali še speljati v močvirje. Izravnati smo morali jame zasipnice, prekozijske hrame na polju in zopet vse predelati v grede in gredice. Ne vem kolikokrat na dan smo bili premočeni do kože od nalivov, da je od nas teklo v potočkih. Šele tedaj so nas peljali v bunker-zaklonišče. Da bi razvedril tovariše, sem jih pozval: „Zapojmo, fantje!“ Nato sem stopil v sredo in že je začnela pesem. Pel sem naprej in vsi za menoj. „Nach der Heimat möcht ich wieder...“ in „Auf die švebs Aisebahne...“ Ta vsebina je navdušila moje soprijatelje. Ko smo zapustili bunker, me udari esesovec, ki je vse opazoval v bok in dejal: „Hungrig bist, schwer arbeiten mußt und ganz durch-näht, woher nimmst du deinen Humor?“ Pogledal sem ga — morali smo biti previdni, kajti imeli so tudi pravico nas ustreliti, če jim ni bilo kaj pogodu — in v tistem trenutku tudi spoznal in tudi nagonsko začu-til, da ta fantič, kakih 17 let star, ne bi bil kaj takega zmožen. Pri tem pa sem si tudi mislil, kaj bo takle zelenček, saj še orožja ne zna prav uporabljati. Zato sem izustil: „Und wenn sie uns aufhängen, werden wir euch da die Zunge zeigen...“ Bil je to pravi obešnjaški humor.

Ko smo se vrnili z dela domov, smo vi-del v taborišču viseti osem ruskih komi-sarjev, ki so delali v tovarni za letala Mes-serschmidt. Poškodovali so na nek način letala, da so v zraku, posebno ko so delali lopinge, nenadoma strmoglavila na zemljo. S časom so prišli na to in so jih potem za-radi sabotaže obesili.

Mi smo bili na isti poti, sem si pri sebi dejal: „Treba je bilo samo namesto plevela popletiti samo majaron in...“ Toda odkrito-srčno povedano: rad sem delal pod milim nebom. Tista strašanska gneča in barakah, zunaj pa neznansko lepa mavrična razsvet-ljava, v progah in pramenih preko neba po-tujočih oblakov. In petje škriancov in dru-gih krilatih pevkov. To je človeka v teh razbičanih dneh tolažilo preko vseh bole-čin in nezdod.

Naj povem še tole. Ko smo natovarjali eses avtomobile z zelenjavo in krompirjem, sem vtaknil tudi dva do tri v žep. Toda rus-ki priporniki pa so znali ta posel že od do-ma. Vleget se je v jamo zasipnico in med dvojno obleko — ne vprašuj, odkod je imel dve — si je ob rokah, nogah in oprsju z vr-vicami privezal toliko krompirja, da je zanj dobil v taborišču celo štruco kruha. Krom-pir je znal tako mojstrsko privezati, da pri marširanju ni niti enega izgubil. Prekma-

lu so vohuni to zaznali in sledila je pred vkorakanjem v taborišče stroga preiskava. Cele kole so esesovci zlomili na hrbitih Rusov. Nekoč pa sem jih te preiskave le rešil, vsaj deloma. Esesovci so preiskovali spredaj, od srede dalje pa kapo naše ko-mande. Ko pride do mene, dvignem roke in tipa s svojimi rokami po obleki. Tedaj začuti nekaj trdega in mi vzame to reč. Brž jo pokaže vsem in pravi: „Schaut, was für ein Erdäpfel der Pfarrer im Sack hat.“ Kazal je mojo tobačnico za njuhovec. Vsi so se smejali in tudi esesovec in ukazal je: „Hajdi, vkorakajte v taborišče!“ Tako se je še marsikomu posrečilo odnesti svoj tovor v taborišče, da je potem tam dobil svojo štruco kruha na črni borzi.

Jaz pa sem pred odhodom na delo na-vadno dal dva do tri krompirje v pepel peči. In če mi jih ni nihče vzel, kar se je tudi dogajalo, sem imel opoldne za tiste čase dober priboljšek. Za hrano smo do-bivali trikrat na dan juho, ki je bila vse drugo kot juha, to si lahko sami predstav-ljate; kos kruha, 200 gramov za cel dan. Mi pa, ki smo delali, smo dobili še malico: prav tako kos kruha s strjeno krvjo, ali marmelado, ali margarino. Tu in tam tudi

V tem delu Sun Walleya so stale mnoge prav ekscentrične vile. To je bil kraj, kjer so najbolj znani arhitekti uresničili sanje „fantastičnih kreacij“.

Nekatere izmed njih so bile podobne da-ri-lom, položenim na baržunasto travno pre-progo. Druge so imele čudne ploščadi, ki so rasle druga iz druge; nekatere so po-šastno štrlele kvišku, se vzpenjale na ro-bu strmin asfaltirane ulice, se dvigale nad zelenimi pregrinjali in gozdiki in grmovje je ljudi v teh razkošnih hišah skrivalo pred radovednimi pogledi mimoidočih.

Že nekaj mesecev je bilo vreme strašno. Dan brez dežja je bil redkejši kakor biser na krožniku z ostrigami; k sreči je šlo le za močne nalive, tako da bi bilo preosta-nek dneva lažje prenašati. Ta opomba o podnebu je pomembna za dogodke, do ka-terih je prišlo, kajti zločinčev alibi temelji prav na enem kratkotrajnih nalivov med osmo in deveto uro jutraj. Nalivi so bili kratkotrajni, toda ulice so ostale kljub temu nekaj ur vlažne.

Oba lastnika vil že dalj časa nista ži-vela v najboljših odnosih. Choparta, uprav-nika podjetja Kohler in Co., in gospoda Lisfranca, njegovega tekmeča, so videli, kako se pripravata v dobro obiskovanem lo-kalu. Tako je bilo dovolj prič tega prepira.

koničasto brado, velikansko čelo in oči — tiste velike zelene oči —! Tresel se je kot v mrzlci in pomenljivo sem pogledal Smitha. Nadzornik Weymouth si je vlekel brke in čudno ga je bilo pogledati z njego-vimi mešanimi izrazi neverjetnosti in rado-vednosti.

„Pretakanje moje krvi,“ je nadaljeval West, „se mi je zdelo, mi raznese telo. So-ba se je razširjala in potem spet krčila. Včasih me je strop tiščal ob čelo in Kitaj-ca — včasih se mi je prikazalo, ko da jih je dvajset — sta se spremenila v pritlikav-ca; že naslednji hip pa je strop spet švignil v višino strehe kakke stolnice.“

„Ali bedim,“ sem zašepetal, „ali sanjam?“ Moj šepet se je šumeče razlegal okrog in odmeval od vseh zidov ter se zgubljal v senčnih daljavah tam zgoraj pod nevidno streho.

„Vi sanjate.“ Bil je Kitajec, ki me je tako ogovoril, in besede so uporabile neizmeren čas, da so bile izgovorjene. Vendar po svo-ji želji lahko spremenim resničnost v du-hovnost. Gospodje, mislim, da tistih nena-vadnih bered nisem mogel sanjati.

In potem je uprl zelene oči — tiste sij-o-če, zelene oči vame. Nisem se mogel ga-niti. Tako mi je bilo, ko da vlečejo iz me-ne nekaj življenjskega — ko da mi jemlje-jo zadnjo kapljo umske sile. Tedaj je vsa pošastna soba postala zelena, in čutil sem, da sem se stopil z zelenostjo.

Vidim, kaj si mislite. Tudi jaz sem v svo-

jih blodnjah — če so to bile blodnje — mislil isto. Zdaj pa pride višek mojega do-živetja — mojega privida — ali kako bi to imenoval. Videl sem besede, ki so prihajale iz mojih ust!“

Nadzornik Weymouth je obzirno zakaš-ljal. Smith je zaval k njemu.

„Nadzornik, vem, da tega ne poznajo va-ša izkustva,“ mu je dejal, „toda izjava Mr. Norrisa Westa me prav nič ne preseneča. Vem, od kod je izvirala ta občutek.“

Weymouth je nevrno strmel, tačas sem že tudi jaz začel nejasno zaznavati resnico.

„Kako sem videl kak zvok, nočem po-skušati razlagati; čisto preprosto vam po-vem, da sem ga videl. Videl sem nekako, da sem se samemu sebi izneveril — in da sem nekaj izdal.“

„Izdali ste tajnost o sestavi ključavnici!“ je rezko posegel vmes Smith.

„Eh!“ je zastokal Weymouth.

Toda West je hripavo nadaljeval:

„Vprav, preden me je spet zajela prazni-na, se mi je pred očmi zablislilo ime ‚Bay-ard Taylor‘.“

Pri tem sem jaz prekinil Westa.

„Razumem!“ sem zakričal. „Razumem! Meni se je pojavilo neko drugo ime, Mr. West — ime nekega Francoza, ime Mo-reau.“

„Ti si rešil zagonetko,“ je rekel Smith. „Bilo je čisto naravno, da je Mr. West mislil na ameriškega potnika Bayarda Taylorja,

ihaha! klobase. Najslabše pa je bilo, da ni-smo dobivali nobene zelenjave, in to je po-menilo za marsikoga smrt. Shujšal sem v enem letu na 45 kilogramov. Tehtal pa sem nad 80 kilogramov. V taborišču smo rekli: 10 kilogramov nad smrtjo.“

Z mojim opečnim krompirjem sem ne-koč razveselil kmeta iz moje župnije. Bilo je to neko nedeljo. Dopoldne sem mu po-vedal geslo, da je mogel popoldne k meni v našo kapelico. In tu sem mu potem po-daril tistih bore malo krompirčkov; žup-nik kmetu!

Maševati je smel vsak duhovnik samo enkrat za leto ječe. Tako sem maševal en-krat, in sicer na dan smrti mojega očeta, v cirklicah in zebra obleki. Poljski duhov-niki pa še tega niso smeli. Maševali pa so vendarle. Ne v naši kapelici, marveč v njih baraki skriti za pečjo, brez mašniške oble-ke. Po cesti pa, ki je peljala mimo barak, pa so postavili opazovalce, da bi v slučaju nevarnosti, to je obiska esesovcev, takoj prenehali s službo božjo.

O božiču leta 1944 je bilo v kapelici pet-je raznih narodov. In reči moram, kar so tudi navzoči priporniki povedali, da smo mi Slovenci, naš septet sedem pevcev, naj-lepše zapeli. Peli smo „Glej zvezdice bož-je“... Nepozaben ostane nam vsem — res ni več veliko živih — zvonki glas Rudija Zeichna, ki se je ob povratku v Vrbi smrt-no ponesrečil. (Dalje prihodnjič)

Neizpodbiten alibi

Nekaj dni kasneje so Choparta ubili v nje-govi vili. Lokalna policija je takoj odšla k Lisfrancovi vili.

Preiskavo je prevzel nadzornik G. Torpac. Zadeva ga je močno zanimala. Ko je slišal za alibi g. Lisfranca, je takoj prevzel pre-iskavo. Bil je človek z neverjetnim smislom za opazovanje in takoj je dejal, da bo ne-izpodbitni alibi g. Lisfranca propadel.

Tisto poletno jutro okrog desetih se je ve-lik črn avtomobil z rumenimi vrati zaustavil pred vilo Tarsi, imetjem g. Lisfranca. Trije možje so odšli proti vhodu, eden je ostal po-leg avtomobila. Z nadzornikom Gitom Tor-pacom sta bila dva agenta lokalne policije. Pred vhomod je inšpektor mimogrede po-gledal industriječev avtomobil, ki je stal na asfaltiranem privozu, podobnem ulicam o-krog vil.

Lisfranc se je prikazal v domači halji. S prijetnim obrazom je pristopil in dejal: „Komu naj se zahvalim za spoštovani o-bisk, gospod inšpektor?... Sedite, prosim. Danes sem sam: kakor veste, je četrtek in posli so prosti od sedmih do polnoči... Sam bom poskrbel za prigrizek... Pohitel bom do najbližjega hotela. Toda najprej mi po-vejte, zakaj ste me tako nepričakovano obiskali.“

dasi je seveda Moreaujeva knjiga čisto znanstvena. Bržkone je ni nikoli čital.“

„Boril sem se proti omami, ki me je nad-vladovala,“ je nadaljeval West, „in se tru-dil, da bi malce znano ime spravil v kako zvezo z pošastnimi rečmi, med katerimi sem se kretal. Spet se mi je zdelo, da je bi-la soba prazna. Odpravil sem se v vežo k te-lefonu. Komaj da sem vlekel noge za seboj. Zdelo se mi je, da sem rabil pol ure do tele-fona. Spomnim se, da sem poklical Scot-land Yard, in odtlej ničesar več.“

Nastal je kratek, napet odmor. Bil sem v precejšnji zadregi; toda nadzornik Wey-mouth je imel, odkrito povedano, Westa za blaznega. Smith je z zadaj sklenjenimi ro-kami gledal skozi okno.

„A n d a m a n — d r u g i,“ je dejal nena-doma. „Weymouth, kdaj odpelje prvi vlak v Tilbury?“

„Dve in petindvajset od Fenchurch Stre-ete,“ je odgovoril takoj mož iz Scotland Yarda.

„Prepozno!“ se je zadril moj prijatelj. „Skočite hitro v kak taksi in poiščite takoj dva zanesljiva moža, da odpotujete na Ki-tajsko! Potem najemite poseben vlak do Til-buryja, ki naj odpelje čez pet in dvajset mi-nut! Naročite še drugemu taksiu, naj čaka zunaj name!“

Weymouth je bil ves osupel, toda Smi-thov glas je bil ukazujoč. Nadzornik je ur-no odšel.

Strmel sem v Smitha, ker nisem razumel,

Poročnik Klemmer se je odkašljaj in mal-ce zmedeno dejal:

„Torej, radi bi vedeli, kje ste bili davi med osmo in deveto uro, kajti vaš znanec gospod Chopart je žrtev incidenta, ki se je zgodil v tem času.“

„Oh, nikar... mar vam je dejal, naj sto-pite k meni?“

„Ne, ugibamo namreč, kdo ga je zadu-šil. Naš zdravnik je po pregledu ugotovil, da je umrl med osmo in deveto uro. Zato smo pohiteli, da bi zaslišali vse, ki ga po-znajo.“

„Oh, oprostite, nisem vedel, da gre za takšen primer. Mislim, da vam ne morem pomagati. Najini vili sta oddaljeni 15 kilo-metrov. Sobarica mi je davi pred odho-dom pripravila zajtrk in mi ga prinesla v sobo. Ves čas sem pisal v postelji. Vse do vašega obiska nisem stopil iz spalnice... Če bi želel k Chopartu, bi se moral popelja-ti z avtomobilom, vendar se ga sploh nisem dotaknil... Povejte mi, kaj ste ugotovili.“

„Torej, vidite. Tudi on je bil sam doma, ker so posli prosti.“

„Trenutek! Imam neizpodbiten dokaz. Malce po osmi uri je deževalo, več kot pol ure. Pojdimo in pogledajmo moj avtomobil. Nisem ga premaknil in asfalt pod njim je suh, to vas mora prepričati... Na mojo srečo je tudi davi deževalo.“

Odšli so iz hiše. Vsi so molčali. Gil Tor-pac je maglo stopil k avtomobilu, ki so ga že poprej videli.

Lisfranc je bil vznemirjen: Tukaj, vi-dite... kaj sem dejal... Tako, pod avto-mobilom je vse suho!“

Policista sta se v zadregi opravičila. Gil Torpac se ni! S široko razprtimi očmi si je ogledoval notranjost avtomobila, krmilo in druge naprave. Za trenutek jih je ogle-doval, se zatem obrnil k Lisfrancu in dejal: „Ingeniozno, doktor, res ingeniozno...“

Lisfranc je prebledel. Za trenutek je one-mel in potem zajecjal:

„Zakaj? Zakaj niste zadovoljni, inšpek-tor?“

Dvoje stvari, doktor, dvoje stvari me je prepričalo, da lažete. Ta avtomobil je vozil, pred pol ure, to lahko zanesljivo ugotovi-mo... Tukaj, poglejte: prva reč je suhi del asfalta pod avtomobilom... Le-ta ne ustre-za velikosti bočnih strani karoserije... Vrh tega je videti tudi dve mokri črti, sle-dove koles, kar dokazuje, da je bilo pod avtomobilom pregrinjalo, morda plastična plahta, ki ni popolnoma ustrezala širini av-tomobila. Suha ploskev je res tu, toda to ne dokazuje, da niste uporabljali avtomobila... In drugi dokaz je termometer v no-tranjosti avtomobila. Kaže namreč tempe-raturo, ki ne bi vladala v avtomobilu, če bi vso noč stal.“

Lisfranc je drhte dejal:

„Minule dni sem opravil dva poskusa in bil sem prepričan, da bom imel neizpodbiten alibi.“

Gio Caprotti

kaj ga je napotilo do tako nenavadnega ukrepa.

„Mr. West, zdaj, ko lahko bistro razmis-lite,“ mu je dejal, „na kaj vas ta pripetljaj spominja? Zmote glede presojanja časa; mi-sel, da ste videli zvoke; prikazen, da se je soba izmenoma večala in manjšala; vaš iz-bruh v smeh in spomin na ime Bayard Tay-lor. Ker očitno poznate njegovo delo ‚De-žela Saracenov‘ — menim, da bi vam znaki tistega napada morali biti znani.“

Norris West si je pritisnil roke na očitno razbolelo glavo.

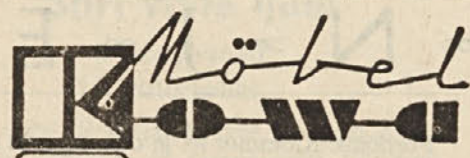
„Taylorjeva knjiga,“ je dejal topo. „Da! Vem, česa so me moji možgani hoteli spom-niti — Taylorjev opis o njegovih izkustvih s hašišem. Mr. Smith, nekdo me je s hašiš-šem omamila.“

Smith je zlovoljno prikimal.

„C a n n a b i s i n d i k a,“ sem dejal, „in-dijska konoplja. Z njo ste bili omoteni. Ne dvomim, da zdaj občutite slabost in neuga-sljivo žejo, bolečine v mišicah, zlasti ra-menskih. Mislim, da ste morali použiti naj-manj en gram.“

Smith je iznenada pretrgal svoje poto-vanje po sobi pred Westom in mu pogledal v motne oči. „Snoči je nekdo prišel v vaše stanovanje,“ je izgovoril počasi, „in vaše kloralove tablete je nadomestil z drugimi, ki so vsebovale hašiš ali pa nečisti hašiš. Fu-Manču je odličan kemik.“

(Dalje prihodnjič)

Villach - Beljak, Gerbergasse 6
Lastnik: HANZEJ KOVAČIČ

Zaradi velikega uspeha podaljšano!!! Posebna akcija za tujske sobe Naše tujske sobe po naročilu

Brezplačno vzklatiščenje do dneva dostave!

5-delne, iz različnega lesa
in raznih modelov
iz odličnih furnirjev,
brezkonkurenčne

S 2680.-
S 1950.-

Gebrauchtwagen vom VW-Händler
Gebrauchtwagen aus erster Hand!

Gute
Gebrauchtwagen
Gelegenheiten

Autovertretung

GÜNSTIGE
FINANZIERUNG

R. KNOCH & CO.
KLAGENFURT, Tel. 37-21 Serie

Opel Kadett — Bauj. 63 — 41.000 km	Ford Cortina — Bauj. 64 — 17.000 km
Opel Rekord — Bauj. 62 — 81.000 km	Ford Consul — — 33.000 km
Opel Caravan — Bauj. 60 — 91.000 km	VW 1200 — Baujahr 63 — 37.000 km
Opel Kapitän — Bauj. 60 — 58.000 km	VW 1500 — Baujahr 62 — 37.000 km
VW 1200 —	ab 15.000.— S

Rekordni obisk na drsalni reviji v Celovcu

SKORAJ POLOVICA OBISKOVALCEV IZ TUJINE

73.072 ljudi (leta 1964: 63.000), je obiskalo šesto gostovanje Dunajske drsalne revije pod naslovom „Plešči svet“. Od tega števila je bila polovica obiskovalcev iz inozemstva, in sicer 34.000. S tem je dosegel tujski promet mesta Celovca od 24. februarja pa do 9. marca, svoj višek v takoj imenovani skoraj nepomembni zimski — drugi sezoni.

Od tujih gostov jih je bilo največ iz Jugoslavije, namreč 24.000. Število jugoslovanskih gostov se je s tem podvojilo, kajti leta 1964 je obiskalo Dunajsko drsalno revijo le 12.000 ljudi. Pripeljali so se s posebnimi vlaki in skoraj nepreglednim številom avtobusov. Ti tuji gostje iz Jugoslavije so obiskali v glavnem popoldanske predstave.

Iz Italije je prišlo 10.000 obiskovalcev. Lani jih je bilo samo 4.000 in so se pripeljali s posebnimi vlaki, avtobusi in privatnimi avtomobili.

Potem so prišli še obiskovalci iz Štajerske, Salzburgske, Vzhodne Tirolske, kakor tudi iz skoraj vseh krajev naše ožje domovine Koroške.

Samo te številke obiskovalcev dokazujejo, v zvezi z drugimi prireditvami na umetnem drsalnišču v mestni — in sejmski hali, velik gospodarski pomen teh sejmskih zimskih prireditev.

Slovita Dunajska drsalna revija je odšla po celovškem gostovanju v Nemčijo, kjer je njeno naslednje udejstvovanje na ledu trenutno v Krefeldu.

V tej zvezi so nas naprosili vsi člani slovitiga drsalnega ansambla, da se vsem tujim gostom in domačemu občinstvu tem potom najpriznaneje zahvaljujejo za izreden sprejem njih uprizoritev. Prav zaradi teh dejstev bodo dunajski drsalci zmerom radi prišli v Celovec.

Po gostovanju drsalne revije so že začeli s prenavljanjem mestne hale za 2. konjske dirke, ki bodo 3. in 4. aprila 1965. Tako so začeli umetno drsalnišče v mestni hali spreminjati v arno za konjske dirke, kajti do zgoraj imenovanega roka mora biti vse nared.

● Reuter poroča, da je neka ameriška ladja rešila iz vode 24 ljudi z danske tovrne ladje „Margith“ ki jo je zajel požar, ko je bila okoli 1600 km jugozahodno od Havajskih otokov. Ogenj je izbruhnil po eksploziji v ladijski strojni. Obalna straža je sporočila, da so tri letala krožila nad krajem nesreče in da so prizadetim poslali na pomoč neko norveško ladjo. Se vedno ni znano, koliko ljudi je bilo na ladji, zato nadalje iščejo morebitne brodolomce.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 29. 3.: 14.15 Poročila, objave. Pregled spreda. Veseli zvoki... Glasbena oddaja. 10 minut za športnike. 18.00 Pesmi za mladež. — TOREK, 30. 3.: 14.15 Poročila, objave. Ljubzen in pomlad... Glasbena oddaja. — SREDA, 31. 3.: 14.15 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo... Voščila. — ČETRTEK, 1. 4. 14.15 Poročila, objave. Dr. Metod Turnšek: Ljudski koledar. — PETEK, 2. 4.: 14.15 Poročila, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Domače vesti, zbira Blaž Singer. S knjižne police... Literarna oddaja prof. Janka Messnerja. Mala davčna abeceda. Manuskrpt: Arnold Gallhuber. — SOBOTA, 3. 4.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca... Voščila. 18.25 Sredi posta... Postne pesmi. — NEDELJA, 4. 4.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

POMLADANSKI PLAŠČI

za ŽENSKE, MOŠKE in OTROKE kot tudi razna OBLAČILA PROTI DEŽJU v veliki izbiri

v strokovni trgovini plaščev

V. Tarmann

KLAGENFURT — Völkermarkter Straße 16 — Tel. 52-76

MODERNA MODNA OČALA

pri

Klagenfurt, 10.-Oktober-Straße (Prosenhof)

Ure, nakit in drugo pri urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9
Popravila izvršim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strto zlato).

Mali oglas

Zanesljiv — trajen — mnogostranski To je Passapletilni aparat iz: WOLL- u. STRICKBAR, Klagenfurt - Celovec (nasproti kapucinske cerkve).

neu IN KÄRNTEN

Scharner Bombe
die Limonade
aus der
Heilquelle*
zu Scharten

***gesund und natürlich erfrischend**

Auslieferungslager für Mittelkärnten: Walter Florian, Villach, Tel. 0 42 42/52 91
Auslieferungslager für Unterkärnten: Theodor Krainz, Klagenfurt-Ehrenhausen, Tel. 0 42 22/11 2 61

Knjižarna Družba sv. Mohorja v Celovcu priporoča:

ZBORNİK SLOVENIJE 1965, 269 strani, velike oblike, izšel v Buenos Airesu v Argentini. Cena 120.— šil.

ZNAMENJE KRIŽA, mala knjižica z Opčin pri Trstu, 48 strani, cena 5.— šil. Lepo in preprosto branje v spodbudo.

ŠKOF SLOMSEK, knjižica kanonika Hra-stelja iz Maribora, 48 strani. Ze druga izdaja. Cena 5.— šil. Kratek življenjepis velikega našega škofa.

PISMA MLADI MATER. Spisala Marica Cerar. Knjižica z Opčin, 42 strani. Cena 5.— šil. Nadvse priporočljivo dekletom in ženam.

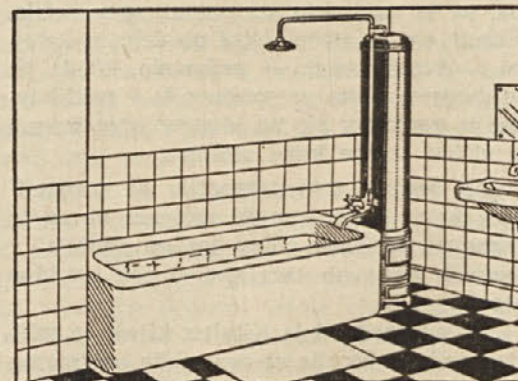
TRPEČE OBLIČJE, lepe misli o trpečem Jezusovem obličju. Spisal dr. Kolarč. 124 strani. Cena 22.— šil. Zelo primerno branje za sedaj, ko je postni čas.

Naročite! Priporočajte! Berite!

MALA OGLASA

Cudovita — Geyer-volna! Najboljša za vas na razpolago! WOLL- u. STRICKBAR, Klagenfurt-Celovec (nasproti kapucinske cerkve).

Botri! Prikupna darila si preskrbite že sedaj pri: SÄTTLER, Klagenfurt - Celovec, Heuplatz!

Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavljaja

Bratje Rutar & Co
Dobro ves — Eberndorf

**Naš tednik-
Kronika**

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. Telefon uprave in oglašnega oddelka 26-69. — Telefon uredništva: 43-58. — Naročnina znaša mesečno 7.— šil., letno 80.— šil. Za Italijo 2800.— lir, za Nemčijo 20.— DM, za Francijo 22.— fr., za Belgijo 250.— bfr., za Švico 20.— šfr., za Anglijo 2.— f. šterl., za U.S.A. in ostale države 6.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.